

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva



Diplomová práce

**Vybrané přestupky podle zákona
o přestupcích a přestupkové řízení**

Bc. Marcela Šavelová

© 2017 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Marcela Šavelová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Vybrané přestupky podle zákona o přestupcích a přestupkové řízení

Název anglicky

Selected offences in accordance with the act of offences and the infringement proceedings

Cíle práce

- Přiblížení problematiky vybraných přestupků a přestupkového řízení
- Identifikace vybraných přestupků a přestupkového řízení v podmínkách Městského úřadu Šumperk
- Statistické zmapování přestupků a přestupkového řízení v působnosti Městského úřadu Šumperk
- Posouzení toků finančních prostředků včetně nákladů a výnosů v rámci přestupkového oddělení Městského úřadu Šumperk
- Formulace vhodných návrhů a doporučení vedoucí ke zvýšení efektivity přestupkového řízení

Metodika

- výklad práva
- analytická metoda
- metoda statistického zpracování dat
- srovnávací metoda
- dotazníkové šetření
- strukturovaný rozhovor
- interpretace dat

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

přestupek, řízení o přestupcích, správní řízení, správní delikt, sankce, veřejnoprávní smlouva, Rejstřík přestupků, Městský úřad Šumperk

Doporučené zdroje informací

ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E. a KUČEROVÁ, H. Přestupkové řízení. 12. vydání. Praha: Linde, 2011. 758 s. ISBN 978-80-7201-859-8,

HENDRYCH, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 8. vydání. Praha: C.H.Beck, 2012. 832 s. ISBN 978-80-7179-254-3,

HORZINKOVÁ, E., KUČEROVÁ, H. Zákon o přestupcích s komentářem a judikaturou. 3. vydání. Praha: Leges, 2016. 576 s. ISBN 978-80-7502-101-4.

HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. Správní právo procesní. Praha: Leges, 2015. 392 s. ISBN 978-80-7502-071-0,

ONDRAČKOVÁ, V. Nová právní úprava odpovědnosti za přestupky a řízení o nich – vybrané otázky. Správní právo. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2014, roč. 47, č. 1-2. 64 s. ISSN 0139-6005.

STRAKOŠ, J. Zákon o přestupcích po novele – vybrané problémy (I.). Správní právo. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2016, roč. 49, č. 1. 64 s. ISSN 0139-6005.

Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Předběžný termín obhajoby

2016/17 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. JUDr. Pavel Pikola, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 21. 3. 2017

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 21. 3. 2017

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 26. 03. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Vybrané přestupky podle zákona o přestupcích a přestupkové řízení" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30. 3. 2017

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala JUDr. Ing. Pavlu Pikolovi, PhD., vedoucímu mé diplomové práce, za jeho vstřícnost, trpělivost a cenné rady při jejím vypracování. Dále bych ráda poděkovala Městskému úřadu v Šumperku za poskytnutí podkladů.

Vybrané přestupky podle zákona o přestupcích a přestupkové řízení

Souhrn

V úvodu práce jsou vysvětleny pojmy, které s tématem: „Vybrané přestupky podle zákona o přestupcích a přestupkové řízení“ úzce souvisí, a pro orientaci v této problematice jsou naprosto nezbytné. Následující kapitoly jsou pak věnovány řízení o přestupcích včetně ukládaných sankcí. Práce identifikuje vybrané druhy přestupků, konkrétně přestupky proti majetku, přestupky proti veřejnému pořádku a přestupky proti občanskému soužití. Problematika je shrnuta dle zákona č. 200/1990 Sb. ve znění pozdějších předpisů zejména se zaměřením na novelizaci zákonem č. 204/2015 Sb. s dělenou účinností.

V praktické části práce jsou zmapovány vybrané druhy přestupků na území obce Šumperk a tyto výsledky jsou dále porovnávány s výsledky v Olomouckém kraji. Další část je pak věnována posouzení z finančního hlediska - náklady a výnosy v rámci přestupkového oddělení Městského úřadu v Šumperku. Dále je zkoumána statistická závislost kriminality na počtu obyvatel. Základem je ověření předpokladu, že s růstem počtu obyvatel, roste kriminalita. Do základního modelu jsou přidávány postupně další vhodné proměnné, jako je míra nezaměstnanosti či počet cizinců. V závěru jsou interpretovány shledané nedostatky současné právní úpravy.

Klíčová slova: přestupek, řízení o přestupcích, správní řízení, správní delikt, sankce, veřejnoprávní smlouva, Rejstřík přestupků, Městský úřad Šumperk

Selected offences in accordance with the act of offences and the infringement proceedings

Summary

In the introduction of this thesis there are explained concepts which are close related with the topic of „Selected offenses under the Act on Offences and Construction Management“. These concepts are absolutely necessary for the orientation in the issue. Next chapters are all about the misdemeanors proceedings, including sanctions imposed. The thesis describes the selected types of offenses specifically offenses against property, offenses against public order offenses against civil coexistence. The issue is presented according to Act no. 200/1990 Coll. as amended, focusing particularly on the amendment to Act no. 204/2015 Coll. with split efficiency. In the practical part there are analyzed selected types of offenses in the municipality in Šumperk and these results are compared with the results of the Olomouc Region. Another section is devoted to finance - costs and revenues under the Offences Department of the Municipal Office in Šumperk and compared with the Olomouc region. It is also examined the statistical dependence of crime in the population. The most significant issue is to verify the assumption that population growth and rising criminality. Other useful variables are also added the the base model, such as unemployment or the number of foreigners

Keywords: offense, misdemeanor proceedings, administrative proceedings, administrative delict, sanctions, public contract, record of offenses, Municipality of Šumperk

Obsah

1 Úvod	10
2 Cíl práce a metodika	11
2.1 Cíl práce	11
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska	13
3.1 Pojem přestupek, jeho znaky a druhy přestupků	13
3.1.1 Pojem přestupek	13
3.1.2 Zákonné znaky přestupku	14
3.1.2.1 Porovnání přestupku a trestného činu	16
3.1.3 Druhy přestupků	16
3.1.3.1 Druhy přestupků obecně	16
3.1.3.2 Vybrané druhy přestupků	17
3.1.3.2.1 Přestupky proti veřejnému pořádku	17
3.1.3.2.2 Přestupky proti občanskému soužití	18
3.1.3.2.3 Přestupky proti majetku	20
3.1.4 Sankce a ochranná opatření	24
3.1.5 Dílčí závěr	26
3.2 Přestupkové řízení dle zákona č. 200/1990 Sb. se zaměřením na novelizaci zákonem č. 204/2015 Sb. s dělenou účinností	27
3.2.1 Průběh přestupkového řízení	28
3.2.2 Přestupkové řízení před účinností zákona č. 204/2015 Sb.	29
3.2.3 Přestupkové řízení po novelizaci zák. č. 204/2015 Sb. s účinností od 1.10.2015	30
3.2.4 Přestupkové řízení po novelizaci zák. č. 204/2015 Sb. s účinností od 1.10.2016	30
3.2.4.1 Rejstřík přestupků	32
4 Praktická část	34
4.1 Přestupky nejčastěji řešené MěÚ Šumperk	34
4.2 Přestupkové řízení v podmínkách MěÚ Šumperk	34
4.2.1 Vymezení činnosti přestupkového oddělení MÚ Šumperk	35
4.2.2 Veřejnoprávní smlouvy o projednání přestupků	36
4.2.2.1 Dotazníkové šetření	36
4.2.2.2 Strukturovaný rozhovor	38
4.3 Analýza přestupků řešených MěÚ Šumperk a v Olomouckém kraji	41
4.3.1 Statistický přehled vybraných přestupků řešených v Olomouckém kraji	48
4.3.2 Statistický přehled vybraných přestupků řešených MÚ Šumperk	49
4.3.3 Změny vyvolané novelizací zákonem č. 204/2015 Sb.	51
4.4 Finanční analýza přestupkového oddělení MÚ Šumperk	52
4.4.1 Náklady přestupkového oddělení	52
4.4.2 Výnosy přestupkového oddělení	55
4.4.3 Rozpočtové určení výnosu pokut ukládaných obcemi	57
4.4.4 Zhodnocení dopadů vyvolaných právní úpravou zák. č. 204/2015 Sb.	60
5 Výsledky a diskuze	61
6 Závěr	64
7 Seznam použité literatury	65

Seznam tabulek

Tabulka 1 Vývoj na trhu práce v roce 2015, Šumperk	42
Tabulka 2 Vývoj na trhu práce v roce 2015, Olomoucký kraj	42
Tabulka 3 Statistické srovnání počtu přestupků dle počtu obyvatel.....	50
Tabulka 4 Regresní analýza.....	51
Tabulka 5 Náklady přestupkového oddělení MěÚ Šumperk v letech 2010 -2016.....	53
Tabulka 6 Finanční analýza korespondence související s přestupkovým řízením MěÚ Šumperk v letech 2010-2016	53
Tabulka 7 Mzdové náklady přestupkového oddělení	54
Tabulka 8 Plánovaný a skutečný rozpočet města Šumperk a podíl příjmů přestupkového odd. na skutečných příjmech v období 2010-2016	56
Tabulka 9 Výše příjmu města Šumperk z uložených pokut za období 2010-2016	57
Tabulka 10 Poplatky za projednávání přestupků MěÚ Šumperk v letech 2010-2016	58
Tabulka 11 Výnosy a náklady přestupkového odd. MěÚ Šumperk v období 2010- 2016..	58

Seznam grafů

Graf 1 Spokojenost obcí s veřejnoprávní smlouvou o projednávání přestupků	37
Graf 2 Hodnocení míry efektivity smlouvy	37
Graf 3 Vývoj počtu obyvatel v Olomouckém kraji	43
Graf 4 Počet cizinců v Olomouckém kraji v letech 2011 – 2015	43
Graf 5 Demografická struktura populace Olomouckého kraje.....	44
Graf 6 Porovnání počtu spáchaných trestných činů v letech 2010-2015.....	45
Graf 7 Přehled počtu recidivistů páchajících trestnou činnost v letech 2010-2015.....	46
Graf 8 Porovnání spáchaných přestupků proti občanskému soužití na území Šumperka a Olomouckého kraje za období 2010-2015.....	46
Graf 9 Porovnání spáchaných přestupky proti majetku na území Šumperka a Olomouckého kraje za období 2010-2015	47
Graf 10 Porovnání spáchaných přestupky proti veřejnému pořádku na území Šumperka a Olomouckého kraje za období 2010-2015.....	48
Graf 11 Olomoucký kraj – vybrané druhy přestupků řešené v období 2010-2016	48
Graf 12 Šumperk – vybrané druhy přestupků řešené v období 2010-2016	49
Graf 13 Náklady přestupkového oddělení MěÚ Šumperk.....	54
Graf 14 Hospodaření přestupkového oddělení MěÚ Šumperk.....	59
Graf 15 Výsledek hospodaření přestupkového oddělení MěÚ Šumperk	59

1 Úvod

Každý den lze mezi lidmi pozorovat různé projevy protiprávního jednání např.: netolerance, agresivita, podvody, lži a neporozumění. Takové jednání je zákony přesně definováno, a to podle stupně závažnosti buď jako přestupky nebo trestné činy. Přestupky proti občanskému soužití jsou současně s přestupky proti majetku často páchaným protiprávním jednáním. Dalším probíraným tématem jsou i přestupky proti veřejnému pořádku. Můžeme příčinu takového jednání nacházet v narůstajícím počtu obyvatel, ve ztrátě schopnosti respektovat pravidla společného soužití nebo v nezaměstnanosti?

Přestupky proti občanskému soužití, proti majetku i přestupky proti veřejnému pořádku jsou vymezeny v zákonu České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“). Občanské soužití dále ještě upravuje Usnesení České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod, ve znění zákona č. 162/1998 Sb. (dále jen „Listina základních práv a svobod“) a zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“). Vzhledem ke skutečnosti, že zákona o přestupcích neobsahuje komplexní úpravu, je nutné subsidiárně užit i zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Kromě základních pojmů a vymezení upravuje zákon i tresty, které je možno za konkrétní přestupky uložit.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část, kdy v první části shrnuje poznatky v oblasti přestupků, kde definuje pojem přestupek, jeho zákonné znaky, druhy a sankce, které jsou za přestupek ukládány. Pro úplnost je nastíněno i porovnání přestupku s trestným činem. Dále je v této části vymezeno řízení o přestupcích s důrazem na změny způsobené novelizací zákonem č. 204/2015 Sb. s dělenou účinností, zejména Rejstřík přestupků.

Praktická část pak zjišťuje protiprávní jednání páchané na území města Šumperka, porovnává s Olomouckým krajem, posuzuje problematiku veřejnoprávních smluv, které má město Šumperk uzavřeno s okolními obcemi a hodnotí přestupkové oddělení z hlediska finančního zatížení pro obec Šumperk.

V závěru práce jsou zachyceny nedostatky, které v rámci výše uvedeného zkoumání vyplynuly.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem této práce je přiblížení problematiky vybraných přestupků a přestupkového řízení dle zákona o přestupcích, zejména se zaměřením na novelizaci zákonem č. 204/2015 Sb. s dělenou účinností. Cíl je možné rozdělit do několika dílčích cílů.

Hlavním cílem je identifikace vybraných přestupků a přestupkového řízení v podmínkách Městského úřadu Šumperk s ohledem na novelizaci zákonem č. 204/2015 Sb. s dělenou účinností. Východiskem výzkumu jsou kromě právních norem souhrnné statistické podklady za období 2010-2016 a dosavadní praxe hodnocená s pracovníkem Městského úřadu Šumperk. Součástí je i statistická analýza přestupků a přestupkového řízení v působnosti Městského úřadu Šumperk a zhodnocení v rámci Olomouckého kraje. Dílčím cílem je statistické zpracování provedeného výzkumu. Získaná data budou statisticky zpracována tak, aby výsledky mohly být dále využity a aplikovány.

Dalším cílem je posouzení toků finančních prostředků, tedy nákladů a výnosů v rámci přestupkového oddělení Městského úřadu v Šumperku. Prostřednictvím dotazníkového šetření je práce dále zaměřena na výhody či nevýhody vyplývající z veřejnoprávních smluv o projednávání přestupků mezi městem Šumperk a okolními obcemi. Výsledky dotazníkového šetření byly statisticky zpracovány, vyhodnoceny a graficky znázorněny.

K dosažení cílů práce slouží jako podklad komplexní rešeršní přehled o dané problematice. Díky němu bude možné formulovat vhodné doporučení vedoucí ke zvýšení efektivnosti přestupkového řízení.

2.2 Metodika

Předpokladem pro orientaci v problematice je nejprve výklad práva. Pro zpracování této diplomové práce byly dále využity následující metody: analytická metoda, metoda statistického zpracování dat a srovnávací metoda.

Vzhledem k nedostatečným podkladům detailně zkoumající problematiku veřejnoprávních smluv o projednávání přestupků mezi Šumperkem a okolními obcemi, byla využita empirická metoda sběru dat - dotazníkové šetření s těmito obcemi. Data z dotazníkového šetření, data získaná z Českého statistického úřadu i data poskytnutá Městským úřadem Šumperk byla statisticky zmapována a interpretována.

Do práce byl dále zakomponován rozhovor s odborně způsobilou osobou Městského úřadu Šumperk, který osvětluje některé otázky především z pohledu praxe.

3 Teoretická východiska

3.1 Pojem přestupek, jeho znaky a druhy přestupků

3.1.1 Pojem přestupek

Správní delikty můžeme rozdělit na přestupky, správní disciplinární delikty, správní pořádkové delikty a jiné správní delikty.¹ Pomahač a Průcha (2002) uvádí: „Přestupky představují nejfrekventovanější druh správních deliktů a přestupky bychom mohli, s určitou mírou nepřesnosti, označit za správní delikty pojmenované a kodifikované“.² Přestupky jsou nejvýznamnější skupinou správních deliktů, kterou upravuje zákon o přestupcích, který byl mnohokrát novelizován. Z hlediska systematiky je tento zákon rozdělen do čtyř částí. První část obsahuje obecná ustanovení (§ 2 – 20), druhá část obsahuje skutkové podstaty jednotlivých přestupků (§ 21 – 50), třetí část pojednává o ustanovení procesní povahy, upravující samotné řízení o přestupcích (§ 51 – 88a) a čtvrtá část obsahuje ustanovení společná, přechodná a závěrečná (§ 89 – 98).³ Mimo něj jsou skutkové podstaty přestupků v jiných oblastech veřejné zprávy upravovány i řadou dalších zákonů. Jedná se např. o tyto zákony: zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, zákon č. 84/1990 Sb., o shromažďovacím právu, zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, zákon č. 168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla atd.

Přestupkem je jednání, kterým pachatel porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti, pokud je takové jednání za přestupek výslovně označeno v zákoně o přestupcích nebo jiném zákoně, a nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů nebo o trestný čin.⁴ Přestupek může být spáchán pouze fyzickou osobou starší 15 let a je označena za příčetnou. Přestupky jsou projednávány správními orgány. Věcně příslušné k projednávání přestupků jsou správní orgány stanovené zvláštním zákonem dle jejich působnosti nebo obecní úřady v přenesené působnosti. Přestupky mohou projednávat obecní úřady, pověřené obecní úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou

¹ SLÁDEČEK, V. Obecné správní právo. Praha: ASPI, 2004, s. 157

² POMAHAČ, R., PRŮCHA, P. Lexikon – správní právo. Ostrava : Sagit, 2002, s. 358.

³ MATES, P. et al. Základy správního práva trestního. 5. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-357-8, str. 43

⁴ SLÁDEČEK, V. Obecné správní právo. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 500 s. ISBN 978-80-7478-002-8.

působností. Místně příslušným správním orgánem, je takový orgán, v jehož územním obvodu byl přešupek spáchan. Správní orgán může jako následek spáchaní přešupku narušiteli právní povinnosti uložit sankci.

3.1.2 Zákonné znaky přešupku

Zákon vymezuje pojem přešupku jeho materiálním znakem a formálními znaky.

Materiální znak

Materiálním znakem přešupku se rozumí takové jednání, které je nežádoucí a má společenskou nebezpečnost či škodlivost.⁵ Tato společenská nebezpečnost je chápána jako jeden z rozlišujících znaků mezi přešupkem a trestným činem.

Formální znaky

U formálních znaků je jejich specifikace o něco složitější, protože v tomto případě musíme odlišit dvě skupiny znaků. První skupinou jsou obecné zákonné znaky přešupku. Mezi tyto patří např.: věk, přičetnost nebo zavinění.

Druhou skupinu znaků označujeme jako tzv. typové znaky jinak také označované jako znaky skutkové podstaty, které od sebe odlišují jednotlivé přešupky a rovněž je charakterizují. Každá skutková podstata je tvořena čtyřmi skupinami znaků. Těmito znaky skutkové podstaty jsou, obdobně jako v trestním právu, objekt, objektivní stránka, subjekt, subjektivní stránka. Ve skutkové podstatě jsou tedy vyjádřeny objektivní a subjektivní znaky, které umožňují rozlišit jednotlivé přešupky a činy charakterizují. Rozeznáváme tzv. obligatorní (povinné) a fakultativní (nepovinné) znaky skutkové podstaty. Někdy jsou začleňovány i další znaky, jako jsou například hmotný předmět útoku, místo jednání, čas jednání a jsou označovány jako znaky fakultativní.

1) Objektem přešupku jsou společenské vztahy (zájmy, hodnoty), které jsou chráněny zákonem a vůči nimž směřuje pachatelovo jednání.⁶

Objekt dělíme podle jeho stupně obecnosti na:

⁵ MATES, P. et al. Základy správního práva trestního. Praha: C. H. Beck, 2008, str. 44

⁶ MATES, P. et al. Základy správního práva trestního. 5.vydání.Praha:C.H.Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-357-8, str. 62

a) objekt obecný (rodový) - označuje souhrn zájmů chráněných zákonem, přičemž v případě přestupkového práva za tento objekt považujeme zájem na řádném výkonu veřejné správy

b) objekt druhový (skupinový) – jímž jsou přestupky na určitém úseku, které většinou bývají uvedeny v jedné hlavě zákona

c) objekt individuální - je označením konkrétního zájmu, který je chráněn zákonným ustanovením.

2) Objektivní stránku skutkové podstaty tvoří znaky, které označujeme jako jednání, následek a příčinnou souvislost mezi jednáním a následkem. Jednání je charakterizováno jako projev vůle, přičemž tímto jednáním může být jak konání, tak i opomenutí.⁷ Jako následek označujeme porušení nebo ohrožení zájmů chráněných zákonem.⁸ Za součást objektivní stránky je dále považována příčinná souvislost (nexus causalis) mezi jednáním a následkem.

3) Subjektem přestupku je pachatel, kterým může být fyzická osoba, jež při spáchání činu dovršila věku 15 let a je příčetná.⁹ Při spáchání přestupku osobou mladší 15 let nebo v případě, že osoba v době spáchání přestupku trpěla takovou duševní poruchou, pro kterou nebylo možné rozpoznat, že svým jednáním porušuje nebo ohrožuje zájem chráněný zákonem, není taková osoba za spáchání přestupku odpovědná. Odpovědnosti však osoba není zbavena, pokud se do stavu nepřičetnosti přivedla požitím alkoholu nebo užitím jiné návykové látky. Dle ustanovení § 6 zákona o přestupcích v případě porušení povinnosti právnickou osobou odpovídá za porušení ta osoba, která jménem právnické osoby jednala.

4) Subjektivní stránka je posledním obligatorním znakem skutkové podstaty přestupku. Zavinění je obligatorním znakem přestupku a je proto nezbytnou podmínkou pro naplnění skutkové podstaty přestupku.¹⁰ Přestupkový zákon v ustanovení § 3 rozlišuje přestupky

⁷ SMOLAŘ, V. et al. Základy trestní odpovědnosti, LexisNexis, 2004 str. 182

⁸ JELÍNEK, J. et al. Trestní právo hmotné, Sagit, 2016. str. 170, ISBN 978-80-7502-120-5

⁹ JEMELKA, L. VETEŠNÍK. P. Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář. Vyd. 2. Praha: C.H.Beck, 2013, s. 35.

¹⁰ PRÁŠKOVÁ H. et al. Správní právo. Obecná část. 7.vydání, Praha: C.H.Beck 2009, ISBN 978-80-7400-049-2, str. 459

páchané z nedbalosti nebo úmyslně. Všechny formální i materiální znaky musí být naplněny současně. Za přestupek lze tedy označit jednání, které naplňuje obecné zákonné znaky, znaky skutkové podstaty a současně i znak materiální.

3.1.2.1 Porovnání přestupku a trestného činu

Skutková podstata trestných činů je uvedena v trestním zákoníku č. 40/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kdežto skutková podstata přestupků je uvedena především v zákoně o přestupcích č. 200/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a v dalších zákonech.

Rozdíl mezi přestupkem a trestným činem bývá vyjádřen rozdílnými formálními znaky. Jako příklad lze uvést: rozdíl mezi trestným činem krádeže a krádeží podle § 50 odst. 1 písm. a) přestupkového zákona, jenž je dán výší způsobené škody. U některých přestupků a trestných činů se však jejich formální znaky překrývají. V takových případech k rozlišení mezi přestupkem a trestným činem slouží stupeň nebezpečnosti jednání nebo činu pro společnost.¹¹

3.1.3 Druhy přestupků

Některé přestupky mohou být spáchány činem, jiné pouhým opomenutím. Přestupky trvající delší dobu jsou označovány jako přestupky trvající nebo hromadné. Trvajícího přestupku se pachatel dopouští tehdy, pokud vyvolá protiprávní stav a ten udržuje. U trvajícího přestupku je postihováno právě udržování protiprávního stavu a takový přestupek se tedy posuzuje jako jediné jednání. Hromadným přestupkem je takový přestupek, u něhož k odpovědnosti nestačí pouze jeden akt, ale je jich potřeba několik.¹²

3.1.3.1 Druhy přestupků obecně

Vzhledem k tomu, že ne všechny přestupky ve smyslu platné právní úpravy směřují proti pořádku ve veřejné správě, lze dále stanovit tzv. druhový objekt přestupků. Díky tomu lze s ohledem na platnou právní úpravu rozlišovat přestupky proti pořádku ve veřejné

¹¹ VLČAN J.: Sborník praktických příkladů ke kvalifikaci trestných činů a přestupků, 2. vydání, Armex – TRIVIS, Praha 1999

¹² ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V.: Přestupkové právo. Komentář k zákonu o přestupcích. Linde. Praha. 2004. s. 15.

správě, které jsou typické a převažující, dále pak přestupky proti veřejnému pořádku, přestupky proti občanskému soužití a nakonec přestupky proti majetku.

3.1.3.2 Vybrané druhy přestupků

Věcná příslušnost přestupku určuje, který ze správních orgánů je povolán rozhodnout ve věci. Projednávání přestupků proti veřejnému pořádku, občanskému soužití a proti majetku je výlučně v působnosti obcí.

3.1.3.2.1 Přestupky proti veřejnému pořádku

Přestupky proti veřejnému pořádku jsou upraveny ve zvláštní části zákona o přestupcích, konkrétně v druhé části. Ústředními pojmy těchto přestupků jsou „veřejný pořádek“, „veřejné prostranství“ či pojem „veřejné pohoršení“. U přestupků proti veřejnému pořádku se však setkáváme s širokou škálou tzv. neurčitých pojmů. Neurčitým pojmem se rozumí výraz, který je v právních normách používán bez přesné definice. Vzhledem k širokému okruhu oblastí, ve kterých tento pojem může být využíván, je nutné ponechat některé pojmy bez jejich bližšího vymezení. Vzniká tak prostor pro správní orgány, aby mohly v každém konkrétním případě přihlížet ke specifickým dané věci. Teprve až na základě důkladného posouzení takových specifíků může správní orgán rozhodnout.¹³ Výčet skutkových podstat přestupků proti veřejnému pořádku je uveden v ustanovení § 47 zákona o přestupcích. Přestupku se tedy dle odst. 1) dopustí ten, kdo:

- a) neuposlechne výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci,
- b) maří vykazání z obydlí
- c) poruší noční klid,
- d) vzbudí veřejné pohoršení,
- e) znečistí veřejné prostranství nebo zanedbá povinnost úklidu veřejného prostranství,
- f) poruší podmínky uložené na ochranu veřejného pořádku při konání sportovních, kulturních a jiných společenských akcí
- g) cestou na organizované sportovní utkání, v místě takového utkání nebo cestou zpět z takového utkání má obličej zakrytý způsobem ztěžujícím nebo znemožňujícím jeho identifikaci,

¹³ Článek. epravo.cz [online]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/neurcite-pojmy-a-verejny-zajem-323.html>, staženo 1.2.2017

h) poškodí nebo neoprávněně zabere veřejné prostranství, veřejně přístupný objekt nebo veřejně prospěšné zařízení, jde-li o případy, které nelze postihnout podle jiných zákonů, nebo

i) neoprávněně založí skládku nebo odkládá odpadky nebo odpady mimo vyhrazená místa.

Dle odst. 2) přestupku se dále dopustí ten, kdo úmyslně zničí, poškodí, znečistí nebo neoprávněně odstraní, zamění, pozmění, zakryje nebo přemístí turistickou značku nebo jiné orientační označení.¹⁴

Porušením nočního klidu dle § 47 odst. 1 písm. c) je porušení klidu v noční době. Je na posouzení správního orgánu, zda se porušením nočního klidu nejedná o přestupek podle písm. d) (vzbuzení veřejného pohoršení) nebo zda nejde o trestný čin výtržnictví. Podle § 47 odst. 6 se rozumí dobou nočního klidu doba od 22. do 6. hodiny. Obec může obecně závaznou vyhláškou stanovit výjimečné případy, zejména slavnosti nebo obdobné společenské nebo rodinné akce.

Sankce může být vymezena v rozsahu od 10 000 Kč do 50 000 Kč, v případě recidivy se pak částka pohybuje od 15 000 Kč do 75 000 Kč. Dalším vymezeným přestupkem podle ustanovení § 47a se dopustí ten, kdo při podávání vysvětlení o trestném činu úmyslně uvede nepravdu o okolnosti, která má podstatný význam pro rozhodnutí, nebo takovou okolnost zamlčí. Takový přestupek je označen jako přestupek křivého vysvětlení a může být pokutován až do výše 50 000 Kč.

3.1.3.2.2 Přestupky proti občanskému soužití

Ustanovení § 49 zákona o přestupcích vymezuje občanské soužití, a to v oblasti občanské cti, lidského zdraví, důstojnosti, zdraví, občanských svobod a dále je ochranou před rasovou a jinou diskriminací. Tyto hodnoty jsou chráněny především Listinou základních práv a svobod, konkrétně v její druhé až čtvrté hlavě a občanským zákoníkem. V § 3 odst. 2 písm. a) občanského zákoníku je uvedeno, že „soukromé právo spočívá zejména na zásadách, že každý má právo na ochranu svého života a zdraví, jakož i svobody, cti, důstojnosti a soukromí“. Mezi přestupky proti občanskému soužití patří podle ustanovení § 49 zákona o přestupcích: ublížení na cti nebo na zdraví či jen vyhrožování

¹⁴ Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v platném znění, § 47

újmou na zdraví, hrubé jednání vůči jinému. Přestupku se dopustí ten, kdo úmyslně naruší občanské soužití vyhrožováním újmou na zdraví, nepravdivým obviněním z přestupku nebo schválnostmi.

Přestupku se dále dopustí ten, kdo způsobí jinému újmu pro jeho příslušnost k pohlaví, sexuální orientaci, jazyk, víru nebo náboženství, věku, zdravotnímu postižení, členství nebo činnost v politických stranách nebo jiných sdruženích. Přestupky podle § 49 odst. 3 se týkají také tématu národnostních menšin. Přestupku se dopustí ten, kdo:

a) *omezuje nebo znemožňuje příslušniku národnostní menšiny výkon práv příslušníků národnostních menšin*

b) *způsobí jinému újmu pro jeho příslušnost k národnostní menšině nebo pro jeho etnický původ, pro jeho rasu, barvu pleti atd.*

Pojem „Národnostní menšina“ je definována zákonem č. 273/2001 Sb. o právech příslušníků národnostních menšin. Ten uvádí, že: *„Národnostní menšina je společenství občanů České republiky žijících na území současné České republiky, kteří se odlišují od ostatních občanů zpravidla společným etnickým původem, jazykem, kulturou a tradicemi, tvoří početní menšinu obyvatelstva a zároveň projevují vůli být považováni za národnostní menšinu za účelem společného úsilí o zachování a rozvoj vlastní svébytnosti, jazyka a kultury a zároveň za účelem vyjádření a ochrany zájmů jejich společenství, které se historicky utvořilo“*. Příslušníkem národnostní menšiny je občan České republiky, který se hlásí k jiné než české národnosti a projevuje přání být považován za příslušníka národnostní menšiny spolu s dalšími, kteří se hlásí ke stejné národnosti¹⁵. Práva národnostních menšin jsou uvedena v hlavě druhé menšinového zákona. Jedná se konkrétně o svobodnou volbu příslušnosti k národnostní menšině (§ 4), právo na sdružování příslušníků národnostní menšiny (§ 5), právo účasti na řešení záležitostí týkajících se národnostní menšiny (§ 6), právo na užívání jména a příjmení v jazyce národnostní menšiny (§ 7), právo na vícejazyčné názvy a označení (§ 8), právo na užívání jazyka národnostní menšiny v úředním styku a před soudy (§ 9), právo na užívání jazyka národnostní menšiny ve věcech volebních (§ 10), právo na vzdělávání v jazyce národnostní menšiny (§ 11), právo na rozvoj kultury příslušníků národnostních menšin (§ 12) a právo na rozšiřování a přijímání informací v jazyce národnostní menšiny (§ 13). Podle § 355

¹⁵ Zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin, v platném znění, § 2 odst. 1, 2

trestního zákoníku - hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob a podle § 356 trestního zákoníku - podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod, se trestného činu dopouští ten, kdo veřejně hanobí nebo pouze podněcuje k nenávisti k některému národu, rase, etnické skupině, náboženství, třídě nebo jiné skupině osob nebo k omezování práv a svobod jejich příslušníků.¹⁶

Přestupkem proti občanskému soužití nejsou však jen jednání uvedená ve skutkové podstatě tohoto paragrafu. Ustanovení § 49 odst. 2 písm. d) uvádí, že přestupkem je i jiné hrubé jednání, tedy takové jednání, které není v předchozích ustanoveních uvedeno. Proto je škála jednání, která mohou být chápána jako přestupek proti občanskému soužití, velmi široká a nelze ji výčtem přesně vymezit. Z pohledu subjektivní stránky je ke spáchání takového přestupku požadováno úmyslné zavinění.

Za přestupek proti občanskému soužití lze uložit pokutu až do výše 20 000 Kč, v případě recidivy může být uložena pokuta do 30 000 Kč.¹⁷

3.1.3.2.3 Přestupky proti majetku

V případě přestupků proti majetku je majetek chápán v širším slova smyslu než věc. Jsou v něm zahrnuty jak věci movité, nemovité tak i věci jiné majetkové hodnoty. Pro naplnění skutkové podstaty přestupku proti majetku je zapotřebí úmyslného zavinění. Podle zákona o přestupcích, na rozdíl od ostatních přestupků, nelze do přestupků proti majetku zahrnovat zavinění z nedbalosti. Přestupkem je pouze dokonáný čin, neboli jednání, které naplňuje všechny znaky skutkové podstaty. Výjimkou je právě ust. § 50 odst. 1, písm. a), které umožňuje jako přestupek postihnout i pokus. Pokusem se rozumí jednání porušující nebo ohrožující zájem společnosti, které bezprostředně směřuje k dokonání přestupku. Pro vymezení pojmu krádež, zpronevěra a podvod se analogicky použije ust. § 205, § 206 a § 209 trestního zákoníku. Ochrana majetku je v zákoně o přestupcích zakotvena v ustanovení § 50, podle kterého se přestupku dopustí ten, kdo:

- a) si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní (krádež),
- b) si přisvojí cizí věc, která mu byla svěřena (zpronevěra),
- c) ke škodě cizího majetku sebe nebo jiného obohatí tím, že uvede někoho v omyl nebo využije něčího omylu (podvod),

¹⁶ Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, v platném znění, § 355

¹⁷ Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v platném znění, § 49

- d) věc z cizího majetku zničí nebo poškodí (poškození cizí věci)¹⁸
- e) neoprávněně užívá cizí majetek
- f) si присvojí cizí věc nálezem¹⁹

Krádež

Objektivní stránku krádeže naplní pachatel, který si присvojí cizí věc tím, že se jí zmocní. Předmětem útoku je cizí věc. Ačkoli práva nemohou být předmětem krádeže, mohou jím být ekvivalenty práv a jiných hodnot např.: vkladní knížky, depozitní certifikáty, směnky, šeky, losy, vstupenky, cenné papíry apod. Z povahy protiprávního jednání plyne, že předmětem krádeže nemohou být věci nemovité. Výjimkou je případ kdy pachatel oddělí věc od nemovitosti a následně ji odcizí (např. vysazení dveří). Subjektivní stránka krádeže vyžaduje úmyslné zavinění. Zloděj však nemusí mít úmysl věc trvale užívat. O krádež jde tedy i v případě, že si pachatel věc присvojí, aby ji zničil či daroval.

Skutková podstata protiprávního jednání označovaná jako „Krádež“, je obdobná jak u trestného činu, tak přestupku. Zjištění výše škody je rozhodujícím kritériem pro posouzení, zda se jedná o přestupek nebo trestný čin, dále je důležité stanovení stupně nebezpečnosti činu pro společnost. U přestupku se jedná o hodnotu či škodu způsobenou odcizením věci do 5000 Kč. Přestupkem může být i jednání, v důsledku kterého byla způsobena škoda vyšší než nepatrná - vyšší než 5 000 Kč. Jde o případ krádeže cizí věci, kdy sice byla způsobena škoda nikoli nepatrná, a ačkoli takové jednání vykazuje znaky trestného činu, není trestným činem, neboť je přihlédnuto k tomu, že jeho stupeň nebezpečnosti pro společnost je nepatrný a není tak naplněn materiální znak trestného činu.²⁰ Zjištění výše škody je základním předpokladem i pro správné rozhodnutí o nároku na náhradu škody. Z toho vyplývá, že pokud došlo k odcizení věci starší a opotřebované, je třeba vždy přihlížet ke stáří, míře opotřebení a k dalším okolnostem snižujícími její hodnotu. V ustanovení § 137 trestního zákoníku se dokonce uvádí: „Při stanovení výše škody se vychází z ceny, za kterou se věc, která byla předmětem útoku, v době a místě činu

¹⁸ ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V.: Přestupkové právo. Komentář k zákonu o přestupcích. Linde. Praha. 2004

¹⁹ Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v platném znění, § 50

²⁰ ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V.: Přestupkové právo. Komentář k zákonu o přestupcích. Linde. Praha. 2004. s. 15.

obvykle prodává. Nelze-li takto výši škody zjistit, vychází se z účelně vynaložených nákladů na obstarání stejné nebo obdobné věci nebo uvedení věci v předešlý čas.²¹

Mezi výjimky, u nichž nerozhoduje hranice způsobené škody krádeží (5000 Kč) a jedná se tedy o trestný čin, patří jednání pachatele, který:

1. čin spáchá vloupáním (§ 205 odst. 1 písm. b, tr. zákoníku),
2. bezprostředně po činu se pokusí uchovat si věc násilím nebo pohrůzkou bezprostředního násilí (§ 205 odst. 1 písm. c, tr. zákoníku),
3. čin spáchá na věci, který má jiný na sobě nebo při sobě (§ 205 odst. 1 písm. d, tr. zákoníku).

Zpronevěra

Objektem tohoto přestupku je vlastnictví cizí věci, která je pachateli svěřena s tím, aby s věcí nakládal určitým způsobem. Pokud pachatel nakládá s věcí v rozporu s účelem, pro který mu byla svěřena a získá takovým jednáním prospěch, dopouští se zpronevěry. Podmínkou není uzavření písemné smlouvy. Jedná se například o věci odevzdané do úschovny, k vyčištění atd.²²

O přestupek zpronevěry se jedná i v případě, že pachatel nakládá s věcí takovým způsobem, který má za následek vyloučení dosavadního vlastníka z vlastnictví, např. neoprávněný prodej, darování, zpracování. Rozdíl mezi přestupkem a trestným činem zpronevěry tkví v hodnotě způsobené škody, ke které došlo zpronevěřením cizí věci. Dle § 50 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích je zpronevěra přestupkem tehdy, je-li způsobena škoda tzv. nepatrná (do 5000 Kč), v případě překročení této částky se dle § 206 trestního zákoníku jedná o trestný čin.²³

Podvod

Skutková podstata podvodu není v § 50 odst. 1 zákona o přestupcích blíže specifikovaná. Při projednávání podvodu se lze řídit dle § 209 trestního zákoníku. Objektivní stránka podvodu tedy spočívá v tom, že pachatel uvede někoho v omyl, využije

²¹ ŠÁMAL, et al. Trestní zákoník I, Velký komentář, 7. vydání, C H Beck, 2013, str. 1259, ISBN 978-80-7400-428-5

²² DRAŠTÍK, A. et al. Přehled judikatury. Trestné činy proti majetku - zpronevěra. Praha: ASPI Publishing, 2003, str. 97

²³ DRAŠTÍK, A. et al. Přehled judikatury. Trestné činy proti majetku - zpronevěra. Praha: ASPI Publishing, 2003 str. 93

něčího omylu nebo mu zamlčí podstatné skutečnosti a zároveň tímto jednáním vznikne na cizím majetku škoda nikoli patrná. O podvod jde jen tehdy, pokud využití omylu nebo zamlčení podstatných skutečností směřuje k obohacení pachatele.²⁴ Trestného činu se pak pachatel dopouští i v případě uvedení v omyl či využití omylu prostřednictvím technického zařízení viz § 120 trestního zákoníku – „Uvést někoho v omyl či využít něčího omylu lze i provedením zásahu do počítačových informací nebo dat, zásahu do programového vybavení počítače nebo provedením jiné operace na počítači, zásahu do elektronického nebo jiného technického zařízení, včetně zásahu do předmětů sloužících k ovládnutí takového zařízení, anebo využitím takové operace či takového zásahu provedeného jiným“.²⁵

Poškozování cizí věci

Předmětem je cizí věc, která může být buď movitá, nebo nemovitá. Zničení a poškození věci je porušení hmotné podstaty věci. V případě zničení jde o úplné znehodnocení věci, v případě, že se jedná o poškození, jde pouze o částečné znehodnocení věci. Za přestupek se považuje, pokud vzniklá škoda nepřesáhne 5 000 Kč. Z hlediska zavinění je však vždy nutné doložit úmysl. Rozdíl mezi trestným činem poškozování cizí věci dle § 228 trestního zákoníku a přestupkem dle § 50 odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích, spočívá v hodnotě poškozené či zničené věci. Každé poškození věci, jejíž hodnota je nižší než 5000 Kč, však nemusí být klasifikováno jako přestupek. O trestný čin se jedná pokud bude naplněna skutková podstata trestného činu dle § 228 tr. zákoníku, tedy pokud pachatel poškodí cizí věc tím, že ji postříká, pomaluje či popíše barvou nebo podobnou látkou. V tomto případě není určena žádná limitní hranice způsobené škody.²⁶

U majetkových deliktů má následek činu zvláštní význam. Do trestního zákona z roku 1961 byly přímo zakotveny přesně dané peněžité částky vyjadřující rozsah škody způsobené trestným činem.²⁷ Nový trestní zákoník převzal úpravu a od 1. 1. 2002 tedy škoda nikoli nepatrná představuje částku nejméně 5.000,- Kč, škoda nikoli malá částku

24 JELÍNEK, J. SOVÁK, Z. Trestní zákon, trestní řád: Poznámkové vydání s judikaturou. 16. vydání. Praha: Linde Praha, a.s., 2001, str. 262-263.

25 Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, v platném znění, § 120

26 Červený, Z., Šlauf, V. Přestupkové právo: komentář k zákonu o přestupcích včetně textu souvisejících předpisů. 8. vydání. Praha: Linde Praha, a.s., 2001, str. 109

27 JELÍNEK, J. et al. Trestní právo hmotné, 2016

nejméně 25 000 Kč, větší škodou se pak rozumí škoda nejméně 50 000,- Kč, značná škoda je nejméně 500 000 Kč a škoda velkého rozsahu nejméně 5 000 000,- Kč.²⁸

3.1.4 Sankce a ochranná opatření

V zákoně o přestupcích je pro označení právního následku přestupku používán termín „sankce“. Správní orgán může za přestupek uložit pouze takové sankce, které jsou stanoveny v tomto nebo jiném zákoně. Sankce, které jsou uvedeny v ustanovení § 11 lze ukládat za předpokladu splnění podmínek stanovených v zákoně o přestupcích.

Existuje několik typů sankcí:

1) Napomenutí – jedná se o nejmírnější sankci, převážně morální povahy, může být uložena společně s jinou sankcí nebo samostatně. Napomenutí je sankce určená pro méně závažné přestupky.

2) Pokuta – sankce nejtypičtější a nejfrekventovanější. Jedná se o majetkovou sankci. Může být uložena samostatně nebo společně s jinou sankcí, vyjma napomenutí, a to do výše 1000 Kč, pokud není zákonem stanoveno jinak.

3) Zákaz činnosti – je omezující sankcí, jenž má zabránit pachateli v případné recidivě. Plní funkci ochrannou a preventivní. Může být uložena pouze za přestupky stanovené zákonem, nejdéle na 2 roky. Zákaz činnosti je možné kombinovat se všemi ostatními druhy sankcí.

4) Propadnutí věci – jedná se o majetkovou sankci. Propadnutí věci lze uložit za předpokladu, že věc náleží pachateli. Při rozhodování o propadnutí věci je nutno přihlížet i k hodnotě věci v poměru k povaze přestupku. Lze uložit samostatně nebo s kteroukoli jinou sankcí.

Primární funkcí ochranných opatření je především ochrana zájmů společnosti a snaha o snížení rizika recidivy. Na rozdíl od sankcí si neklade za cíl způsobení újmy. Mezi ochranná opatření spadá:

- a) omezující opatření – zákazu navštěvovat daná veřejně přístupná místa a místnosti, v nichž se podávají alkoholické nápoje nebo se konají sportovní či kulturní akce.

Toto opatření lze uložit po dobu kratší 1 roku.²⁹

²⁸ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění, § 138

²⁹ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář. Vyd. 1. Praha: C.H.Beck, 2011, s. 91.

- b) zabrání věci – nebyla-li uložena sankce propadnutí věci a vyžaduje-li to bezpečnost osob, majetku nebo jiný obecný zájem, je možno rozhodnout, že se taková věc zabírá.

Kritéria při ukládání sankcí správními orgány jsou velmi různorodá. V některých je právním předpisem přímo stanoveno, jakými kritérii se musí správní orgán při ukládání sankce řídit. Mezi tato kritéria patří závažnost přestupku, způsob spáchání přestupku, doba trvání, okolností protiprávního jednání, rozsah způsobených následků, míra zavinění, pohnutky pachatele atd.³⁰

Tato kritéria musí správní orgán posuzovat komplexně a ve vzájemné souvislosti. Při vyměřování sankcí jsou uplatňovány zásady zákonnosti, spravedlnosti, individualizace a přiměřenosti.³¹ Co se týká spravedlnosti sankce nelze ji spojovat jen s osobou pachatele přestupku, ale i se zájmy společnosti a také případného poškozeného. Důležitou zásadou, kterou se musí správní orgány řídit, je zásada legislativního očekávání zakotvená v ustanovení § 2 odst. 4 správního řádu. Při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů by měly správní orgány postupovat tak, aby nevznikaly neodůvodněné rozdíly. Tuto zásadu lze charakterizovat jako zásadu formální spravedlnosti, úzce spjatou se zásadou nestranného rozhodování. Zásada legitimního očekávání vychází tedy z toho, že rozhodl-li správní orgán určitou věc za daných podmínek určitým způsobem, měl by rozhodovat nadcházející podobné případy obdobným způsobem. Tento princip platí ovšem pouze pro rozhodovací činnost příslušného správního orgánu.³²

Z charakteru majetkové sankce pokuty vyplývá, že má-li být přiměřená a individualizovaná, musí nutně reflektovat majetkové poměry pachatele. Jestliže se pachatel dopustí více přestupků, správní orgán rozhodne o každém přestupku samostatně. V takovém případě bude sankce uložena za každý přestupek zvlášť. Mezi velmi důležité zásady, které platí nejen pro přestupky, ale pro správní trest vůbec, patří princip „ne bis in idem“, tedy zákaz aby byl jeden skutek potrestán dvakrát. Správní orgán má dokonce ze zákona o přestupcích povinnost zrušit své rozhodnutí v případě, že byl skutek, který byl

³⁰ MATES, P. et al. Základy správního práva trestního. 5. vyd. Praha: C.H.Beck, 2010, str. 77

³¹ HENDRYCH, D. a kol. Správní právo. 7. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, str. 461

³² VEDRAL, J. Správní řád: Komentář. 1. vyd. Praha: Polygon, 2006, str. 70

předmětem řízení o přestupku, pravomocně projednán soudem.³³ V ojedinělých případech může být sankce taxativní.

Prášková vymezuje charakteristické rysy správněprávních sankcí následovně:
„1. Sankce a z ní plynoucí újma, která má postihnout sankcionovaného, spočívá ve vzniku sekundární povinnosti.

2. Realizace sankce vyžaduje akt aplikace práva příslušného správního orgánu.

3. Odpovědnostní vztah vzniká mezi odpovědnou osobou a státem potažmo příslušným správním orgánem, eventuálně jiným subjektem veřejné správy, který reprezentuje veřejný zájem.

4. Uplatnění sankce není závislé na vůli subjektu, kterému je sankce ukládána.

5. Plnění, které je obsahem sekundární povinnosti, tedy například pokuty, připadá do veřejného rozpočtu.

6. Sankce jako právní následek je ukládána post factum, po spáchání deliktu, který je základem odpovědnosti.“³⁴

3.1.5 Dílčí závěr

Problematika vybraných přestupků proti veřejnému pořádku, občanskému soužití a proti majetku je problematikou, která se dotýká všech osob a je proto velmi důležité mít podrobné znalosti v této oblasti.

Veřejný pořádek je odvětvím, které nese klíčový význam pro regulaci vztahů při realizaci výkonu moci ve státě – resp. ve veřejné správě. Aby mohly být jakékoliv vztahy ve společnosti regulovány, musí existovat právní předpisy a v nich právní normy. Přestupky proti veřejnému pořádku jsou upravovány především ustanovením § 47 v zákoně o přestupcích.

Obecně lze říci, že občanské soužití v Českém právním řádu upravuje Usnesení České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod, ve znění zákona č. 162/1998 Sb. a zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Dále upravuje občanské soužití i zákon České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších

³³ MATES, P. a kol. Základy správního práva trestního. 5. vyd. Praha: C.H.Beck, 2010.

³⁴ PRÁŠKOVÁ, H. Správní delikty právnických osob. AUC- Iuridica. č. 4-5. Praha. 1992, s.50.

předpisů. Přestupky proti občanskému soužití jsou uvedeny v § 49 odst. 1 zákona o přestupcích. Jedná se o přestupky proti zdraví, svobodě, osobní cti, lidské důstojnosti, na ochranu dobré pověsti, jména a soukromí.

Přestupky proti majetku patří v České republice k nejčastěji páchaným protiprávním jednáním. Dochází k vykrádání domů či automobilů, přičemž pachatelé mnohdy nic k odcizení nenajdou, ale dopustí se jiného přestupku poškozením cizí věci. Výjimkou dnes již nejsou ani podvodná jednání. Všechny tyto přestupky jsou upravovány v § 50 zákona o přestupcích.

3.2 Přestupkové řízení dle zákona č. 200/1990 Sb. se zaměřením na novelizaci zákonem č. 204/2015 Sb. s dělenou účinností

Zákon o přestupcích prošel během posledních let řadou novelizací. Během šestnácti let účinnosti zákona o přestupcích bylo učiněno celkem 86 změn. Největší nárůst změn byl zaznamenán v roce 2006, kdy bylo schváleno 10 nových zákonů upravující zákon o přestupcích.

Přestupky proti občanskému soužití byly upravovány podle § 49 zákona o přestupcích. K významnějším změnám v tomto úseku došlo v roce 2009, kdy byly do ustanovení zapracovány skutkové podstaty přestupků proti národnostním menšinám a sankce, kterými lze tyto přestupky postihnout.

Paragraf 49 zákona o přestupcích byl dříve dělen pouze na dva odstavce. Toto členění nebylo dostatečné a navíc v praxi přinášelo značné potíže. Pokud totiž došlo k tomu, že byl pachatel obviněn ze dvou jednání, zařazených do identické skutkové podstaty, docházelo k množství sporů v oblasti recidivy, ukládání sankcí a v neposlední řadě i v informačních systémech. Tyto problémy byly tedy zohledněny v přijaté novele zákona o přestupcích a s účinností od 01.10.2016 je ustanovení přehlednější a přesnější především díky důslednějším rozčlenění skutkových podstat do jednotlivých odstavců. Správní orgány mohou prostřednictvím nového uspořádání postihovat recidivu ukládáním vyšších pokut.

Velkým přínosem novely zákona o přestupcích lze označit především zavedení evidence přestupků, která je s účinností od 01.10.2016 upravena v § 88 a § 88a zákona o přestupcích. Evidenci přestupků vede nově Rejstřík trestů. Správním orgánům je umožněn vzdálený přístup do tohoto informačního systému. V evidenci přestupků se dle § 91 evidují

pravomocná rozhodnutí o přestupcích na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi podle § 30, na úseku zemědělství a myslivosti podle § 35 odst. 1 písm. c) a f), na úseku obrany České republiky podle § 43, proti veřejnému pořádku podle § 47 odst. 1, proti občanskému soužití podle § 49 a proti majetku podle § 50. Správní orgán je povinen učinit zápis do 5 pracovních dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o přestupku, popřípadě ode dne, kdy mu byly předloženy podklady o provedení zápisu. (§ 88 odst. 1-3 zákona o přestupcích účinný od 01. 10. 2016).

V minulosti nebyla dostupná žádná souhrnná evidence přestupků a bylo možné hovořit pouze o tzv. dílčích evidencích. Ty byly vedeny jednotlivými správními orgány. V rámci přestupkových programů, které umožňují správním orgánům zpracovávat přestupková jednání konkrétních osob, bylo možné zjistit informace o protiprávním jednání dané osoby. Náhled do dílčí evidence byl poskytován i orgánům činným v trestním řízení a soudům. Nebyl však řešen problém, kdy osoba spáchala přestupek mimo územní obvod správního orgánu. Rozšířením informací mezi správní orgány je tedy umožněno lepší obecné zhodnocení pachatele a uložení adekvátní sankce.

Výrazné zjednodušení přineslo vyjmutí podmínky o zákazu navštěvovat určená veřejně přístupná místa. Tento zákaz se vztahoval pouze na prostory, kde se podává alkohol. Nově se zakázanými místy stávají např. ulice či parky. Pokud dojde k jeho porušení, jedná se o přestupek, pokud je porušena sankce zákazu pobytu, jde o trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání.

3.2.1 Průběh přestupkového řízení

Řízení musí být postaveno tak, aby byly zjištěny všechny dostupné okolnosti podstatné pro rozhodnutí. Cílem je vydání správního rozhodnutí. Správní orgán rozhodující o přestupcích z procesního hlediska nemůže postupovat pouze podle správního řádu, ale je povinen řídit se přestupkovým zákonem. Některé zvláštní zákony obsahují vlastní procesní úpravu projednávání přestupků, v takovém případě mají přednost před přestupkovým zákonem. V řízení o přestupku rozhoduje správní orgán o vině obviněného a o následném uložení trestu. Jde tedy o sankční správní řízení.³⁵ Věcně příslušné k projednávání

³⁵ JEMELKA, L. VETEŠNÍK. P. Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář. Vyd. 2. Praha: C.H.Beck, 2013, s. 4

přestupků jsou správní orgány stanovené zvláštním zákonem dle jejich působnosti nebo obecní úřady v přenesené působnosti.³⁶ Místně příslušný je správní orgán, v jehož územním obvodu byl přestupek spáchán.³⁷ Řízení je zahájeno správním orgánem, přičemž samotné jednání je ústní a neveřejné. Rozhodnutí správního orgánu je upraveno správním řádem v § 67 až § 69 a zároveň přestupkovým zákonem v § 77.

Obec může uzavřít ve smyslu § 63 odst. 1 zákona o obcích veřejnoprávní smlouvu s jinou obcí, která bude v příslušném správním obvodu vykonávat přenesenou působnost za tuto obec. V přenesené působnosti obce vykonávají státní správu v rozsahu a za podmínek, které stanoví zvláštní zákony. Paragraf 53 odst. 1 přestupkového zákona stanoví přestupky, které mohou projednávat obce. Jedná se o přestupky proti veřejnému pořádku, přestupky proti majetku a přestupky proti občanskému soužití. K uzavření veřejnoprávní smlouvy je nutný souhlas nadřízeného krajského úřadu. Přestupkové řízení, jakožto přenesená působnost státní správy, je vykonáváno ve smyslu zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, obecním úřadem. Nejčastěji vykonává přestupkovou agendu zvláštní orgán obce, kterým je komise k projednávání přestupků. V obci, kde není zřízena komise k projednávání přestupků, plní tuto funkci obecní úřad. Obecní úřad je tvořen starostou, místostarostou, tajemníkem a dalšími zaměstnanci obce.

3.2.2 Přestupkové řízení před účinností zákona č. 204/2015 Sb.

Před tím než zákon č. 204/2015 Sb. nabyl účinnosti, bylo přestupkové řízení upravováno zákonem č. 200/1990 o přestupcích. V něm bylo v § 47 zakotveno, že přestupku proti veřejnému pořádku se dopustí ten, kdo úmyslně poškodí, znečistí nebo neoprávněně odstraní, zamění, pozmění nebo přemístí turistickou značku nebo jiné orientační označení.

Paragraf 47 zákona o přestupcích dále vymezoval, že se přestupku proti veřejnému pořádku může dopustit ten, kdo cestou na organizované sportovní utkání má obličej zakrytý takovým způsobem, který znemožňuje jeho identifikaci a zároveň je tato osoba návštěvníkem utkání. Za takový přestupek bylo možné uložit pokutu do výše 5000 Kč.³⁸

³⁶ Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v platném znění, § 52; § 95a

³⁷ Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v platném znění, § 55 odst. 1

³⁸ Metodická pomůcka k zákonu č. 204/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích ve znění pozdějších předpisů. Ministerstvo vnitra České republiky, odbor legislativy a koordinace předpisů.

3.2.3 Přestupkové řízení po novelizaci zák. č. 204/2015 Sb. s účinností od 1.10.2015

Hlavní změny zákona o přestupcích spočívaly především v těchto bodech: (§ 13) byla zvýšena hranice pokut ukládaných v blokovém a příkazním řízení, dále došlo k rozšíření možnosti ukládat omezující opatření (§ 17), zvýšení pokut ukládaných mladistvým (§ 19), přerušení prekluzivní lhůty pro projednání přestupku (§ 20), změny v právní úpravě společného řízení (§ 57), změny v právní úpravě oznamování přestupků (§ 58), rozšíření údajů využívaných z informačních systémů veřejné správy (§ 58a), změny v právní úpravě vyřizování návrhových přestupků (§ 66, § 76), úpravě rozhodování o zastavení řízení (§ 76) a další.

Zákon č. 204/2015 Sb. obsahuje přechodná ustanovení a ta budou aplikována podle nabytí účinnosti jednotlivých bodů novely zákona o přestupcích. Při přezkoumání přestupku je tedy nutné ještě rozlišovat úpravu hmotněprávní a procesní.

Hmotněprávní ustanovení se stanovenou účinností k 1. říjnu 2015 umožňují přitížit pachateli přestupku prostřednictvím uložení vyšší pokuty a prodloužení lhůty pro projednání přestupku. Tyto prostředky je možné použít pouze v případě rozhodování o přestupcích spáchaných po 1. 10. 2015.

Z čl. II bodu 1 zákona č. 204/2015 Sb. vyplývá, že se změny právní úpravy promítnou pouze v nově zahajovaných řízeních, aby nezasahovaly do již probíhajících procesů. Nová procesní ustanovení budou proto aplikovaná na řízení zahájená po 1. 10. 2015.

3.2.4 Přestupkové řízení po novelizaci zák. č. 204/2015 Sb. s účinností od 1.10.2016

Změny zákona o přestupcích účinné od 1. října 2016 se týkají úprav osobní působnosti zákona ve vztahu k přestupkům spáchaným pachateli v průběhu výkonu vazby (§ 10), úprav skutkových přestupků proti majetku, občanskému soužití a proti veřejnému pořádku a zároveň zpřísněný postih jejich recidivy (§ 47, § 49 a 50 a § 91a). V případě přestupků proti občanskému soužití podle § 49 a přestupků proti majetku podle § 50 je nově recidiva posuzována ve vztahu k přestupkům podle téhož paragrafu a odstavce (nemusí se tedy jednat o naplnění stejné skutkové podstaty). Naopak v případě přestupků proti veřejnému pořádku podle § 47 se recidiva posuzuje vždy podle skutkové podstaty.

Dále se změny týkají úprav usnesení o odložení věci (§ 66), změn v právní úpravě návrhových přestupků (§ 68), došlo i k zakotvení povinností správních orgánů v souvislosti se zavedením evidence přestupků (§ 69, § 88 a § 91). Změny nastaly dále i v oblasti námitkového řízení (§ 88a), účastenství osoby, které byla způsobena újma nemajetkového charakteru (§ 72), úpravy doručování veřejnou vyhláškou (§ 80), omezení možnosti projednat recidivu v blokovém řízení (§ 84) a nakonec bylo vloženo nové znění ustanovení upravujícího pravomoc Policie České republiky a Vojenské policie k projednání přestupků v blokovém řízení (§ 86).

Hmotněprávní ustanovení jsou použitelná při rozhodování o přestupcích spáchaných po 1. 10. 2016. V souvislosti se zavedením zpřísněného postihu recidivy vybraných přestupků došlo rovněž k dílčí úpravě systematiky dotčených ustanovení. Změna je doplněna i do § 47 odst. 1 písm. b) týkající se skutkové podstaty přestupků proti veřejnému pořádku, podle níž se přestupku dopustí ten, kdo maří vykázání z obydlí provedené podle jiného právního předpisu nebo rozhodnutí soudu o předběžném opatření podle zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních. Toto opatření zahrnuje povinnost dočasně opustit společné obydlí a jeho bezprostřední okolí a zdržet se vstupu do něj nebo povinnost zdržet se styku s ohroženou osobou a navazování kontaktů s ní.

Změny skutkových podstat přestupků proti občanskému soužití: v § 49 došlo ke sjednocení skutkových podstat upravených dosud v odst. 1 písm. b) a c). Ustanovení § 49 odst. 1 písm. b) postihovalo ublížení na zdraví, a to i z nedbalosti (za podmínky, že se nejednalo o trestný čin). Ustanovení § 49 odst. 1 písm. c) postihovalo drobné ublížení na zdraví, ovšem pouze za podmínky, že bylo způsobeno úmyslně. Zákon o přestupcích však neobsahoval pravidlo pro rozlišení ublížení na zdraví a drobného ublížení na zdraví, a proto byla ponechána pouze skutková podstata ublížení na zdraví, které lze spáchat z nedbalosti i úmyslně. Skutková podstata přestupku podle § 49 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích tak bude odpovídat popisem objektivní stránky skutkové podstatě trestného činu podle § 146 trestního zákoníku. Pro účely trestního zákoníku je pojem ublížení na zdraví definován v § 122 jako stav záležející v poruše zdraví nebo jiném onemocnění, který porušením normálních tělesných nebo duševních funkcí znesnadňuje, nikoli jen po krátkou dobu, obvyklý způsob života poškozeného a který vyžaduje lékařského ošetření. Literatura k tomuto ustanovení uvádí, že se musí jednat o změněný zdravotní stav vyznačující se např. déle trvajících bolestmi, horečkami, nespavostí, nechutenstvím,

omezením pohyblivosti, upoutáním na lůžko apod. Velmi důležitým kritériem pro závěr, zda jde o ublížení na zdraví, je i pracovní neschopnost poškozeného. Nejde však o jediné kritérium, když pracovní neschopnost sama o sobě nemusí vždy dostatečně odrážet povahu, intenzitu a závažnost způsobené poruchy zdraví. Je třeba vycházet ze zhodnocení všech okolností, zejména z povahy poruchy a jejích projevů, který tělesný orgán nebo funkce byly narušeny, intenzita a bolestivost poranění, lékařské ošetření, jenž si poranění vyžádalo a do jaké míry porucha zdraví narušila běžný způsob života poškozeného s přihlédnutím k tomu, zda a na jak dlouho došlo k pracovní neschopnosti.³⁹ Orgánem způsobitým posoudit, zda se v daném případě jedná o přestupek nebo trestný čin, je orgán činný v trestním řízení. Ve skutkové podstatě došlo ke změně termínu v § 49 odst. 1 písm. e) z původního „působí“ za nově vložený „způsobí“, v jehož důsledku se nebude vyžadovat k naplnění skutkové podstaty více útoků ze strany pachatele, ale postačí pouze jeden útok.

Skutkové podstaty přestupků proti majetku byly rozčleněny do jednotlivých odstavců (pro účely zpřísněného postihu recidivy) a písmen (pro větší přehlednost). Rovněž došlo k dílčímu zvýšení hornice hranice pokuty, kterou lze za tyto přestupky uložit, z původních 15 000 Kč na 20 000 Kč.

3.2.4.1 Rejstřík přestupků

Informační systém Rejstříku trestů je neveřejný informační systém veřejné správy dle zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy, ve znění pozdějších předpisů. Jeho právní úpravu stanoví zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů. Tento informační systém vede evidenci fyzických a právnických osob odsouzených soudy v trestním řízení.⁴⁰ V rejstříku je evidováno odsouzení, podmíněné zastavení trestního stíhání, podmíněné odložení návrhu na potrestání a odstoupení od trestního stíhání. Tyto údaje jsou dále využívány pro potřebu trestního, občanskoprávního, správního řízení a dále i k prokazování bezúhonnosti.⁴¹ Vstupní údaje zasílají do Rejstříku trestů především okresní soudy, krajské soudy a obce s rozšířenou působností.

³⁹ Drašík, Antonín a kol. Trestní zákoník: komentář. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 2 svazky. ISBN 978-80-7478-790-4. Komentář k § 122

⁴⁰ Zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, § 2b

⁴¹ Zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, § 2

S tématem Rejstříku přestupků úzce souvisí nová možnost projednávání spáchání recidivy. Jsou-li dány důvody pro projednání přestupku podle § 47 odst. 1, § 49 nebo § 50 zákona o přestupcích je s účinností od 1.10.2016 podle ustanovení § 69 zákona o přestupcích povinností policisty před rozhodnutím o uložení pokuty v blokovém řízení opatřit si opis z evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů. Tento opis slouží k ověření, zda se nejedná o opakované neboli recidivní jednání pachatele. Recidiva se prověřuje pouze v souvislosti se spácháním přestupků proti veřejnému pořádku dle § 47 odst. 1 zákona o přestupcích, proti občanskému soužití dle § 49 zákona o přestupcích a proti majetku dle § 50 zákona o přestupcích.

O recidivu se jedná v případě, že se pachatel přestupku opakovaně dopustí téhož činu (tzn. přestupek v členění / skupině podle § 47 odst. 4 zákona o přestupcích), za který byl v posledních 12 měsících uznán vinným. Podle § 49 nebo § 50 zákona o přestupcích se jedná o recidivu tehdy, pokud se opakovaně dopustí přestupku podle stejného paragrafu a téhož odstavce, za který byl v posledních 12 měsících pravomocně uznán vinným.

Pokud se z opisu z Rejstříku přestupků zjistí, že se pachatel dopustil přestupku opakovaně dle daného paragrafu, nelze mu na místě uložit blokovou pokutu a policista je povinen přestupek podle § 58 zákona o přestupcích oznámit příslušnému správnímu orgánu.

4 Praktická část

4.1 Přestupky nejčastěji řešené MěÚ Šumperk

Nejčastěji řešenými přestupky jsou přestupky v dopravě evidované především díky četným akcím, zaměřeným na měření rychlosti motorových vozidel. Významný podíl řešených přestupků tvoří přestupky proti veřejnému pořádku (konkrétně rušení nočního klidu, neuposlechnutí výzvy veřejného činitele, znečištění veřejného prostranství), dále přestupky proti občanskému soužití jako ublížení na cti a ublížení na zdraví z nedbalosti a přestupky proti majetku, mezi které patří krádež, zpronevěra, podvod a neoprávněné užívání cizího majetku. Dále mezi často řešené přestupky patří nedodržování obecně závazné vyhlášky o zákazu konzumace alkoholických nápojů na veřejném prostranství. Vyhláškou byl získán nástroj, jak lze vykázat podnapilé nepřizpůsobivé osoby zejména z městských parků, okolí supermarketů, nádraží a zastávek městské hromadné dopravy, kteří svou přítomností v podnapilém stavu obtěžují veřejnost. Ve většině případů se jedná o osoby bez přístřeší a trvalého příjmu.⁴²

4.2 Přestupkové řízení v podmínkách MěÚ Šumperk

Město Šumperk spravuje své záležitosti samostatně („samostatná působnost“). Státní orgány a orgány krajů mohou do samostatné působnosti zasahovat, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a pouze způsobem stanoveným zákonem. Rozsah samostatné působnosti je vymezen zákonem. Státní správu, jejíž výkon byl svěřen orgánu Města Šumperka, vykonává tento orgán jako svou přenesenou působnost. Město má pravomoc vykonávat přenesenou působnost v rozsahu stanoveném zvláštními zákony. Při výkonu přenesené působnosti se musí řídit zákony a jinými právními předpisy, usnesením vlády, směrnicemi ústředních správních úřadů, návrhy opatření, rozhodnutím krajského úřadu atd. Šumperk je dle § 5 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, spravován samostatně zastupitelstvem města, radou města, starostou města a městským úřadem. Zastupitelstvo města pak zřizuje finanční a kontrolní výbory. Rada města může zřídit

⁴² Činnost městské policie Šumperk: <http://www.sumperk.cz/cs/periodicky-tisk/tisk-a-tiskove-zpravy/cinnost-mestske-policie-sumperk>. Staženo dne 7.3.2017

komise, které mohou také plnit funkci orgánu obce za předpokladu, že jí byl svěřen výkon přenesené působnosti podle § 122 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Dalším důležitým orgánem města je městská policie, kterou zřizuje a ruší zastupitelstvo města prostřednictvím obecně závazné vyhlášky.

4.2.1 Vymezení činnosti přestupkového oddělení MÚ Šumperk

Město Šumperk vykonává státní správu v rozsahu stanoveném zvláštními zákony. Přestupkové oddělení Městského úřadu Šumperk zajišťuje:

- 1) zabezpečování řízení v oblasti přestupkového zákona a dalších platných legislativních norem týkajících se přestupků, podle zákona č. 200/1990 Sb., § 21, 21a, 39, 42, 43, 44, 44a, 46, 47, 47a, 47b, 48, 49, 50,
- 2) přestupky (správní delikty) podle zákona č. 200/1990 Sb., přestupkový zákon, § 42c
- 3) přestupky (správní delikty) dle zákona č. 328/1999 sb., o občanských průkazech, § 16a, zákona č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech, § 34a, zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných čísel, § 17d,
- 4) správní delikty dle § 58 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů,
- 5) přestupky dle zákona č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu, § 62 odst. 1.,
- 6) přestupky – zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, § 14/1,2,
- 7) přestupky (správní delikty) – zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, § 101/1-2,
- 8) přestupky – zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu, § 56/1-3,
- 9) přestupky – zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách, § 37c,
- 10) přestupky – zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, § 23/1,
- 11) přestupky – zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o zbraních), § 76, § 76a, § 76b,

- 12) přestupky (správní delikty) – zákon č. 296/2009 Sb., o sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011, § 26, § 27,
- 13) přestupky (správní delikty) – zákon č. 352/2001 Sb., o užívání státních symbolů České republiky a o změně některých zákonů ve znění zákonů č. 213/2006 Sb. a č. 274/2008 Sb., § 13, § 13a,
- 14) přestupky podle zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, § 28⁴³

4.2.2 Veřejnoprávní smlouvy o projednání přestupků

Veřejnoprávní smlouva vymezuje rozsah přenesené působnosti, kterou orgány jedné obce vykonávají pro obec druhou. Nejčastěji jsou uzavírány koordinační veřejnoprávní smlouvy o výkonu přenesené působnosti ve věcech přestupků. Mezi takto uzavřené smlouvy patří i veřejnoprávní smlouva uzavřená mezi městem Šumperk a okolními obcemi. K dnešnímu dni vykonává město Šumperk působnost za celkem 23 obcí (viz příloha č. 1).

4.2.2.1 Dotazníkové šetření

Výzkumné šetření jsem realizovala ve městě Šumperku. Tento správní celek zaujímá podstatnou část Olomouckého kraje. Dotazník týkající se právě veřejnoprávní smlouvy uzavřené mezi městem Šumperk a okolními obcemi jsem elektronicky rozeslala všem obcím, za které město vykonává působnost. Z celkového počtu 23 dotazníků bylo vyplněno 8 dotazníků. Návratnost tedy činila 34,78 %, což bohužel nenaplnilo očekávání. Dotazník obsahoval 9 otázek (viz příloha č. 3). Získané výsledky dotazníkového šetření jsem statisticky zpracovala, vyhodnotila a graficky znázorněna.

Statistické zpracování dotazníků

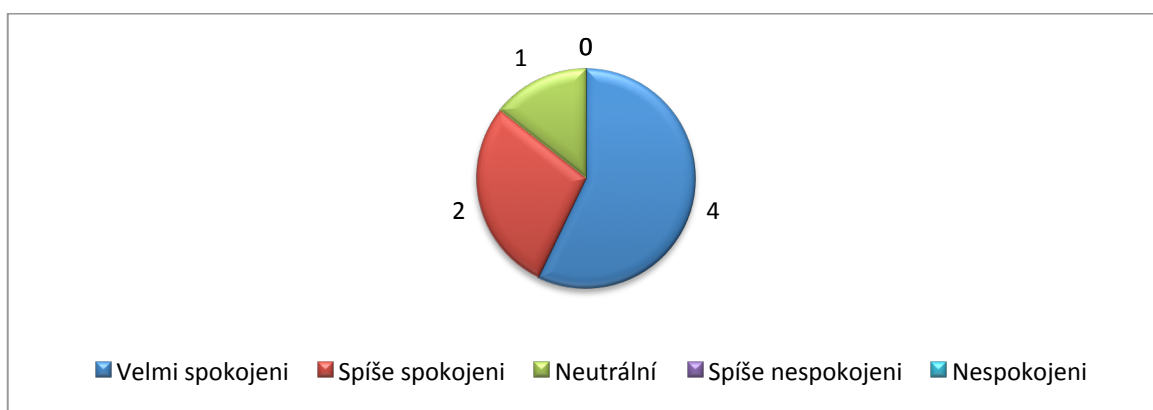
Všichni dotazovaní, od kterých byla získána data, spadali do skupiny obcí, která má smlouvu uzavřenou na dobu neurčitou a platí paušální poplatek za každou osobu/rok podle počtu obyvatel, na což byli dotázáni prvními třemi formálními otázkami v dotazníku.

⁴³ Dostupné z <http://www.sumperk.cz/cs/sprava-mesta/odbory-mestskeho-uradu/odbor-spravni-a-vnitrich-veci.html>. Staženo dne 1.2.2017

Otázka č. 4: Jak byste zhodnotili vaši spokojenost s touto smlouvou?

Obce hodnotily veřejnoprávní smlouvu o projednávání přestupků s městem Šumperk převážně kladně. Z grafu č. 1 lze vyčíst, že byly zaznamenány pouze tři odpovědi z možných pěti, a to velmi spokojeni, spokojeni a neutrální postoj vůči smlouvě. Na otázku odpovědělo celkem 7 dotazovaných.

Graf 1 Spokojenost obcí s veřejnoprávní smlouvou o projednávání přestupků

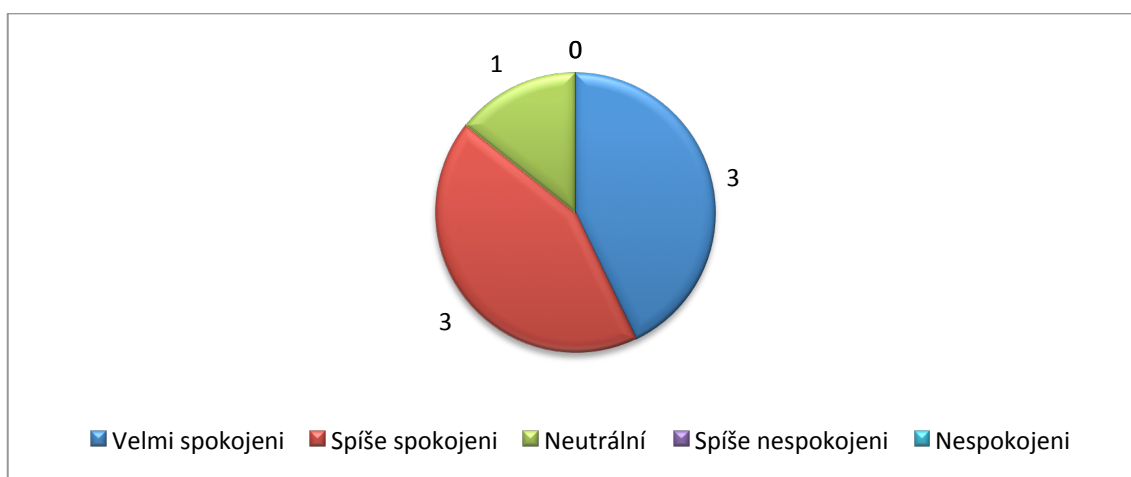


Zdroj: Vlastní výzkum autora, dotazníkové šetření, 2017

Otázka č. 5: Jak byste zhodnotili efektivitu smlouvy?

Z grafu č. 2 vyplývá, že podle obcí je smlouva efektivní.

Graf 2 Hodnocení míry efektivity smlouvy



Zdroj: Vlastní výzkum autora, dotazníkové šetření, 2017

Otázka č. 6: Vyhovuje vám druh paušálního poplatku?

100% dotázaných odpovědělo na otázku ANO.

Otázka č. 7: Vyhovuje vám výše paušálního poplatku?

100% dotázaných odpovědělo shodně ANO.

Otázka č. 8: Spatřujete pro vaši obec v uzavření veřejnoprávní smlouvy o projednávání přestupků výhody nebo nevýhody?

Všichni respondenti (100%) se shodli na odpovědi, že v uzavření takové smlouvy spatřují výhody. Jako hlavní výhody uváděli to, že projednávání přestupků na specializovaném oddělení je efektivnější, pracovníci jsou kvalifikovanější se zaměřením na jeden druh činnosti, dochází ke snížení nutné administrativy obecního úřadu, odpadá náročnost řešení přestupků a vymáhání pokut, není třeba školit vlastní specializované pracovníky, akceptovatelná výše nákladů a nakonec i nezaujatost při řešení přestupků spoluobčanů.

Otázka č. 9: Máte v současné době uzavřenou i jinou veřejnoprávní smlouvu?

Z celkového počtu 7 navrácených dotazníků odpovědělo na otázku ANO – 5 obcí, NE – 2 obce. Za předpokladu, že mají v současné době obce uzavřenou i další veřejnoprávní smlouvu o přenesené působnosti, jedná se v těchto případech o smlouvy na úseku speciálního stavebního úřadu pro stavby místních komunikací dle § 16, odst. 1 a § 40, odst. 5 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, provádění daňové exekuce prodejem movitých věcí dle § 194 a násl. zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád nebo na výkon přenesené působnosti plnění úkolů obecní policie, účinná od 1. 4. 2017.

Z dotazníkového šetření tedy vyplynulo, že uzavřené smlouvy jsou pro obce velmi výhodné, ne už tak pro obec Šumperk, když stanovené poplatky za výkon přenesené působnosti nemohou v žádném případě pokrýt náklady spojené s projednáním přestupku.

4.2.2.2 Strukturovaný rozhovor

Rozhovor byl vypracován s vedoucí přestupkového oddělení Městského úřadu Šumperk s paní Mgr. Martinou Protivánkovou.

1. Jak dlouho pracujete v přestupkovém řízení a kolik novelizací jste již zaznamenala?

„Na přestupkovém oddělení Městského úřadu Šumperk pracuji od listopadu roku 2002. Za tu dobu jsem zaznamenala přes padesát novelizací. V drtivé většině případů se však jednalo o novelizace jiných zákonů než zákona o přestupcích.“

2. Významnou změnou přestupkového zákona, účinnou od 1. října 2015, lze označit zvýšení sazeb pokut ukládaných v blokovém a příkazním řízení. Promítne se zvýšení významnou měrou v rozpočtu města?

„V rozpočtu města tato změna vůbec nebude patrna, neboť v blokovém a příkazním řízení se řeší minimum přestupků.“

3. Novelou zákona došlo i k prodloužení lhůty k projednání přestupků. Novela přinesla možnost přerušení běhu této lhůty. Stávalo se v praxi často, že se přestupek nestihl projednat nebo byl na základě protahování a odvolávání promlčen?

„Před novelou zákona k promlčení došlo přibližně u 5 % přestupků, nyní je to kolem 3 % projednávaných přestupků. V prodloužení lhůty nespatřuji velký problém pro pachatele, neboť pokud bude opravdu chtít, nebude velký problém překonat i dvouletou lhůtu pro promlčení. V tomto spatřuji velkou mezeru v zákoně.“

4. Rozšiřují se dále možnosti uložení omezujícího opatření spočívajícího v zákazu navštěvovat určitá místa, pokud se tam pachatel dopouští přestupků. Doposud bylo možné zakázat vstup jen do uzavřených prostor. Nyní je možné uložit opatření i na určená veřejně přístupná místa. Řešíte v praxi takové přestupky často a je uložení omezujícího zákazu dostatečné a účinné?

„Za celou mou dosavadní praxi na přestupkovém oddělení se nikdy takový zákaz neuložil, a to z důvodu nevymahatelnosti tohoto opatření. Neexistuje ani žádná metodika, na základě které by obecní policie toto opatření kontrolovala a vymáhala. Z těchto důvodů mám za to, že ukládání omezujícího opatření je za současného stavu bezpředmětné.“

5. Novela zákona také zpřísňuje tresty za recidivu. Pro správní orgán, včetně policisty nebo strážníka obecní policie, to tedy znamená, že musí vždy ověřovat, zda za stejný přestupek nebyl pachatel v posledním roce již uznán vinným. Jak je takový systém v praxi náročný?

„Tresty za recidivu se sice zpřísnily, avšak recidivu ve většině případů páchají sociálně slabí jedinci, u kterých je vymahatelnost uložených pokut nulová a vymáhání je mnohdy dražší, než je výše pokuty. Pokud jde o člověka, který přešupek spáchá poprvé a uloženou pokutu řádně a včas uhradí, je nepravděpodobné očekávat recidivu. Tento systém je nicméně nejvíce náročný pro strážníky, neboť aby se k potřebné informaci dostali hned na místě, musí zavolat dozorcímu, který ověří, zda se pachatel dopustil recidivy či nikoliv, což je časově velice náročné. Navíc je poměrně složité určit, zda se o recidivu jedná. Pokud však městská policie zjistí, že se jedná o recidivu, nesmí uložit blokovou pokutu, ale věc musí zaslat správnímu orgánu, který může rozhodnout v příkazním řízení. Recidivu nelze vyřešit v blokovém řízení. Městská policie uložené blokové pokuty musí zaslat správnímu orgánu do 5 kalendářních dnů, správní orgán má na vložení přešupku do Rejstříku přešupků 5 pracovních dnů. Z praxe však mohu říci, že recidiva se objevuje nejvíce u přešupků majetkového charakteru.“

6. V případě výše uvedených přešupků se také zvyšuje horní hranice výměry pokuty. Je z hlediska množství spáchaných přešupků takové opatření znatelné? Dá se změna výše pokut považovat za znatelnou změnu v rozpočtu města?

„Za znatelnou změnu v rozpočtu města to považovat nelze. Je ještě brzy na to hodnotit, neboť změna je poměrně čerstvá, nicméně můžeme nyní zaznamenat nárůst okolo 20 %.“

7. Opakovaný přešupek nelze řešit blokovou pokutou, ale je nutné jej postoupit do správního řízení. Představuje takové opatření výrazné zatížení pro obec?

„Ano, jak jsem již uvedla, městská policie nemůže přešupek vyřešit na místě, a tak je více zatěžován správní orgán. Obci rostou náklady se zvýšením administrativy, časové náročnosti a personálních kapacit.“

8. Představuje podle vás zavedení Rejstříku přešupků zásadní pozitiva? Jak velké zatížení pro vaše oddělení představuje zavedení rejstříku přešupků z hlediska administrativy?

„Zavedení Rejstříku přešupků je určitě pozitivní změnou v přešupkovém řízení, po zavedení jsme volali již dlouho. Z hlediska administrativy nelze říct, že by byl velmi náročný, spíše je náročné zjišťovat, zda se pachatel dopouští recidivy či nikoliv. Vzhledem

k tomu, že nám ministerstvo ani náš nadřízený krajský úřad neposlali v tomto ohledu žádný materiál, používáme pomůcku od Mgr. Kroupové z Krajského úřadu Libereckého kraje, kterou vytvořila pro policejní orgán a kterou jsme získali na jejím školení. “

9. Spatřujete v zákoně i po novelizaci zásadní nedostatky?

„Nedostatek spatřuji především v možnosti uplatňování práv pachatelem, který má daleko víc práv, než ostatní účastníci řízení, může dělat obstrukce a řízení protahovat. Samotné správní řízení je velmi složité a i když je zaváděná změna v jádru pozitivní a přínosná, je do zákona zakomponována tzv. „od stolu“, a tedy nejsou domyšleny překážky, které se pak objevují v praxi – viz například zjišťování recidivy obecní policií.“

4.3 Analýza přestupků řešených MěÚ Šumperk a v Olomouckém kraji

Olomoucký kraj se rozkládá ve střední části Moravy a zasahuje i do její severní části. Celková výměra kraje je 5 267 km² a tvoří 6,7% z celkové rozlohy České republiky. Svou rozlohou se řadí k menším regionům (8. místo v ČR), přesto se řadí k nejlidnatějším krajům ČR (6. místo).

Olomoucký kraj na severu sousedí s Polskem, na východě sousedí s Moravskoslezským krajem, na jihu se Zlínským krajem a Jihomoravským krajem a na západě s krajem Pardubickým.

Olomoucký kraj je členěn na pět okresů – Jeseník, Olomouc, Prostějov, Přerov a Šumperk. Jednotlivé okresy se vyznačují rozdíly v hustotě osídlení, kdy nejmenší hustota obyvatel je v okrese Jeseník (54,6 osob/ km²), následuje Šumperk (92,7 osob na km²). Pro porovnání se hustota zalidnění v Olomouci pohybuje kolem 140 osob/km². Více než polovina obyvatel žije ve městech (56,6 %). Počet přistěhovalých do kraje se meziročně zvyšuje. Značné problémy v celém kraji tvoří míra nezaměstnanosti.⁴⁴ Následující tabulky detailněji popisují vývoj na trhu práce v roce 2015 v Šumperku (tabulka č. 1) a v Olomouckém kraji (tabulka č. 2). (Pozn. za rok 2016 nebyly ještě výsledky k dnešnímu datu kompletně zpracovány).

⁴⁴ Český statistický úřad. Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Olomouckého kraje – 2016

Tabulka 1 Vývoj na trhu práce v roce 2015, Šumperk

měsíc	evidování uchazeči na konci sled.měs.					počet osob pobírajících podporu	podíl nezaměst. osob v %	nově hlášení uchazeči	vyřazení uchazeči	nově hlášená a uvolněná VPM	obsazená a zrušená VPM	VPM celkem	počet uchazečů na 1 VPM
	celkem	dosažitelní 15-64 let	ženy	abs. škol a mladiství	osoby se ZP								
1	7 659	7 475	3 512	345	968	1 785	9,1	887	785	349	341	588	13,0
2	7 522	7 317	3 396	324	976	1 741	8,9	525	662	460	307	741	10,2
3	7 132	6 913	3 283	309	986	1 579	8,5	511	901	301	275	767	9,3
4	6 451	6 238	3 088	279	961	1 322	7,7	596	1 277	379	261	885	7,3
5	5 913	5 725	2 896	244	933	1 125	7,0	510	1 048	370	194	1 061	5,6
6	5 666	5 501	2 826	218	915	1 037	6,8	530	777	310	282	1 089	5,2
7	5 699	5 533	2 934	264	931	1 159	6,8	681	648	315	313	1 091	5,2
8	5 589	5 422	2 872	292	923	1 108	6,7	482	592	268	168	1 191	4,7
9	5 509	5 324	2 789	351	902	1 026	6,6	790	870	283	406	1 068	5,2
10	5 254	5 079	2 640	322	883	963	6,3	516	771	324	349	1 043	5,0
11	5 361	5 199	2 618	281	887	1 138	6,4	773	666	219	259	1 003	5,3
12	5 733	5 574	2 650	259	893	1 442	6,9	829	457	155	106	1 052	5,4

Zdroj: www.portal.mpsv.cz, vlastní zpracování autora, 2017

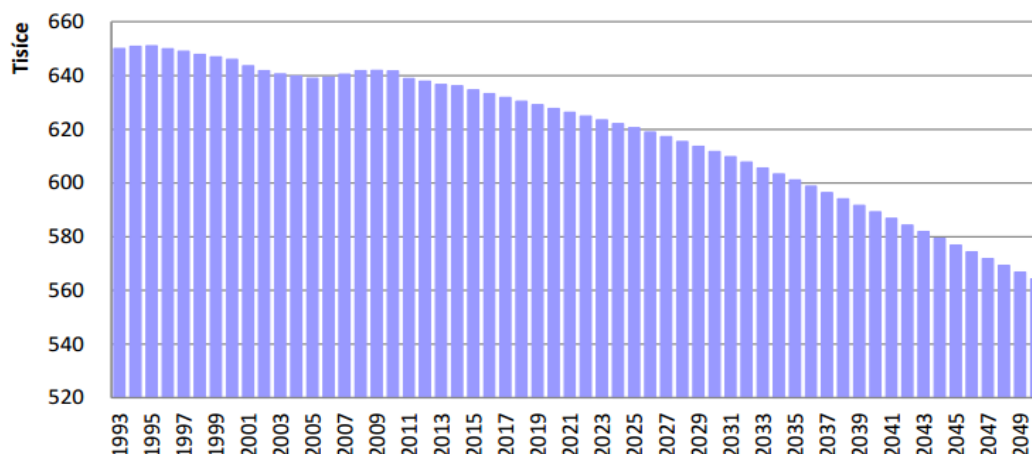
Tabulka 2 Vývoj na trhu práce v roce 2015, Olomoucký kraj

měsíc	evidování uchazeči na konci sled.měs.					počet osob pobírajících podporu	podíl nezaměst. osob v %	nově hlášení uchazeči	vyřazení uchazeči	nově hlášená a uvolněná VPM	obsazená a zrušená VPM	VPM celkem	počet uchazečů na 1 VPM
	celkem	dosažitelní 15-64 let	ženy	abs. škol a mladiství	osoby se ZP								
1	40 555	39 089	18 993	1 998	3 945	9 851	9,2	5 212	3 647	1 852	1 301	3 365	12,1
2	39 868	38 255	18 581	1 922	4 012	9 457	9,0	2 750	3 437	1 965	1 188	4 142	9,6
3	37 642	35 926	17 871	1 833	3 992	8 226	8,5	2 879	5 105	2 445	2 030	4 557	8,3
4	34 274	32 576	16 935	1 695	3 904	6 774	7,7	2 918	6 286	2 330	1 541	5 346	6,4
5	31 852	30 257	16 132	1 400	3 825	5 861	7,2	2 559	4 981	2 189	1 682	5 853	5,4
6	30 506	28 892	15 665	1 240	3 781	5 419	6,8	2 774	4 120	2 444	2 442	5 855	5,2
7	30 507	29 006	16 012	1 393	3 807	5 896	6,9	3 339	3 338	1 890	2 025	5 720	5,3
8	30 029	28 526	15 889	1 525	3 775	5 821	6,8	2 717	3 195	1 985	1 498	6 207	4,8
9	29 612	27 925	15 547	1 960	3 744	5 492	6,6	4 085	4 502	2 742	2 430	6 519	4,5
10	28 596	26 983	14 995	1 776	3 728	5 335	6,4	2 829	3 845	2 159	2 033	6 645	4,3
11	28 759	27 126	14 803	1 590	3 769	5 885	6,4	3 704	3 541	1 513	2 097	6 061	4,7
12	31 058	29 478	15 021	1 507	3 829	7 650	7,0	4 770	2 471	974	1 123	5 912	5,3

Zdroj: www.portal.mpsv.cz, vlastní zpracování autora, 2017

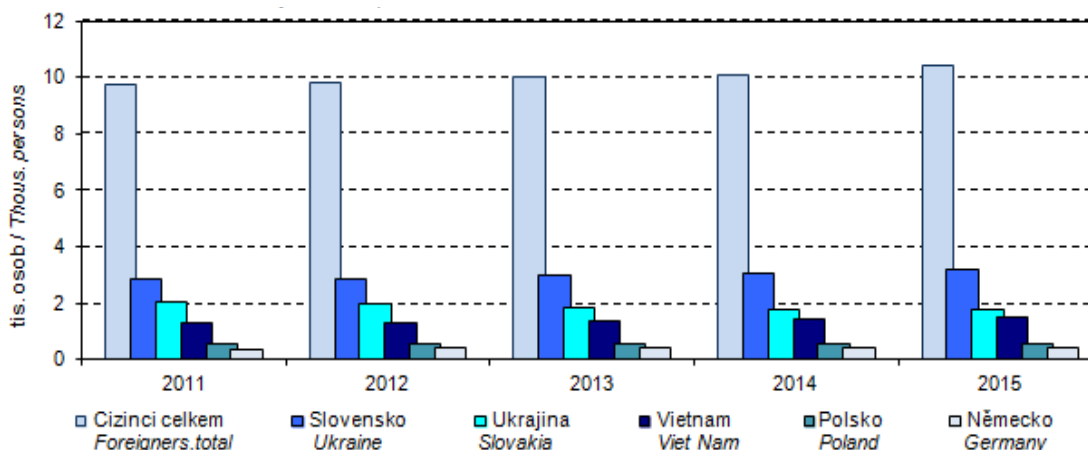
Dle dlouhodobých prognóz vývoje počtu obyvatelstva (viz graf č. 3) lze předpokládat snižování počtu populace v Olomouckém kraji. Počet obyvatel bude postupně klesat ze současných 634 tisíc v roce 2016 na 564 tisíc v roce 2050. Populace v Olomouckém kraji poklesne tedy o 12,4 %. Do roku 2016 jsou zobrazena reálná data, od roku 2017 se jedná o projekci.

Graf 3 Vývoj počtu obyvatel v Olomouckém kraji



Zdroj: Individuální projekty národní pro oblast terciárního vzdělávání, výzkumu, vývoje a inovací. Demografická analýza Olomouckého kraje. [on-line]. Dostupný z: <<http://kredo.reformy-msmt.cz/kredo-pro-vysoke-skoly/regionalni-analyzy-vsech-kraju>> (údaje k 7.2.2017)

Graf 4 Počet cizinců v Olomouckém kraji v letech 2011 – 2015



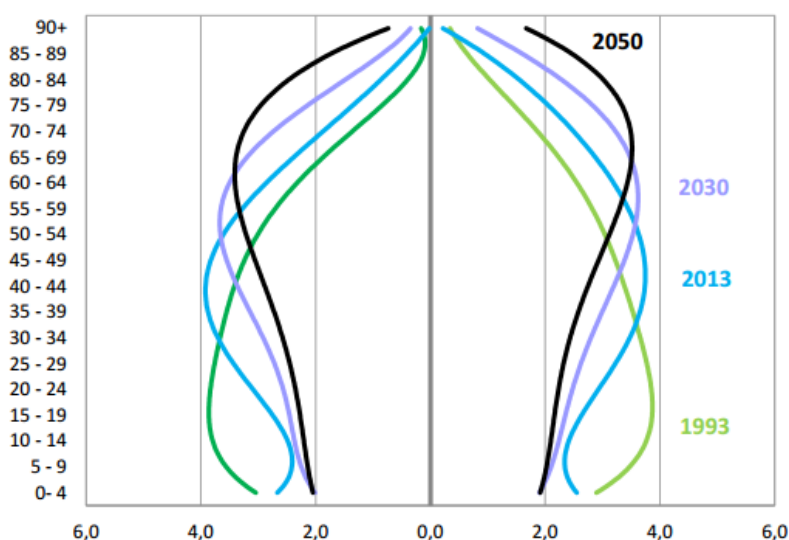
Zdroj: Český statistický úřad [on-line]. Dostupný z: <<https://www.czso.cz/documents/10180/32249307/3300961604g4.png/197473e9-65bf-4c1a-b58c-23370f0c6dcf?version=1.1&t=1482480254380>> (údaje k 7. 2. 2017)

Vzhledem k pohraniční lokalizaci kraje tvoří velkou míru obyvatelstva cizinci. V grafu č. 4 je zobrazen počet obyvatel přistěhovaných z pěti nejčastějších zemí. Jimi jsou Slovensko, Ukrajina, Vietnam, Polsko a Německo. Pro porovnání jsou zobrazeny roky 2011-2015, kdy si lze povšimnout, že dochází neustále k postupnému nárůstu počtu cizinců v Olomouckém kraji.⁴⁵

⁴⁵ Ředitelství služby cizinecké policie

Na základě dostupných dat lze dále posuzovat i změny věkové struktury obyvatel. Podíl obyvatel ve věkové skupině od 0 do 14 let zůstává již několik let neměnný 14,8 %. Neustále však dochází ke snižování podílu obyvatel v produktivním věku, který ze 70,9 % v roce 2004 poklesl na 66,2 % v roce 2016. Naopak podíl obyvatel v poproduktivním věku (starší 65 let) strmě roste. Průměrný věk obyvatelstva se tak zvýšil z 39,5 let v roce 2004 na 42,3 let v roce 2016. V Šumperku je evidován ještě vyšší průměrný věk obyvatelstva 43,3 let. Dosavadní a budoucí předpokládané změny ve věkové struktuře vykresluje věková pyramida v grafu č. 5. Pokud bude i nadále pokračovat dosavadní trend, pyramida bude ve své základně stále užší a v populaci bude převládat podíl starších osob.

Graf 5 Demografická struktura populace Olomouckého kraje



Zdroj: Individuální projekty národní pro oblast terciárního vzdělávání, výzkumu, vývoje a inovací. Demografická analýza Olomouckého kraje. [on-line]. Dostupný z: < <http://kredo.reformy-msmt.cz/kredo-pro-vysoke-skoly/regionalni-analyzy-vsech-kraju> > (údaje k 10.2.2017)

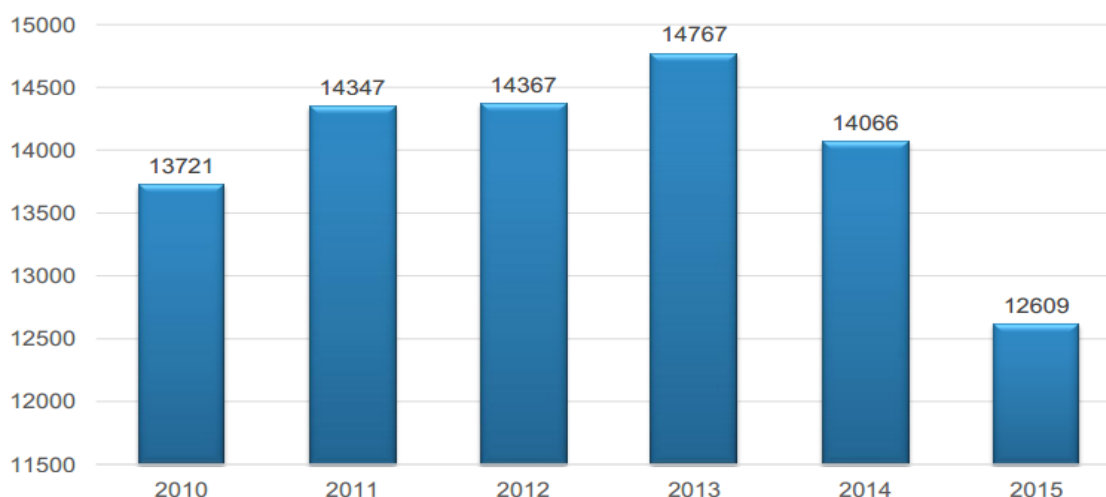
Kriminalita

Poslední zjištěný údaj je údaj z roku 2015, kdy bylo v Olomouckém kraji zjištěno 12 609 trestných činů, tj. o jednu desetinu méně než v roce 2014. Jednalo se o nejnižší hodnotu od roku 1993. V přepočtu na obyvatele šlo o 7. místo v žebříčku nejvyšší kriminality v rámci krajů ČR (viz graf č. 6). Trestná činnost spáchaná v Olomouckém kraji představovala 5,1 % z celkového počtu spáchaných trestných činů v ČR (247 628).

Údaje o objasněné kriminalitě jsou velmi důležitým ukazatelem bezpečnosti kraje, přesto budou v této práci uváděna data zjištěné kriminality. Kriminalitu kraje lze vyjádřit počtem trestných činů spáchaných na určitém území v určitém čase, a dále pomocí výpočtu indexu kriminality. Ten je vyjádřen počtem trestných činů vzhledem k počtu obyvatel na daném území, přepočteno na 1 000 obyvatel.

Porovnání počtu spáchaných trestných činů v letech 2010-2015 v Olomouckém kraji nám přináší zajímavé výsledky. Jak je patrné z grafu č. 6, od roku 2013 dochází ke strmému poklesu spáchaných trestných činů na území Olomouckého kraje, a to až na celkové minimum ve sledovaném období.

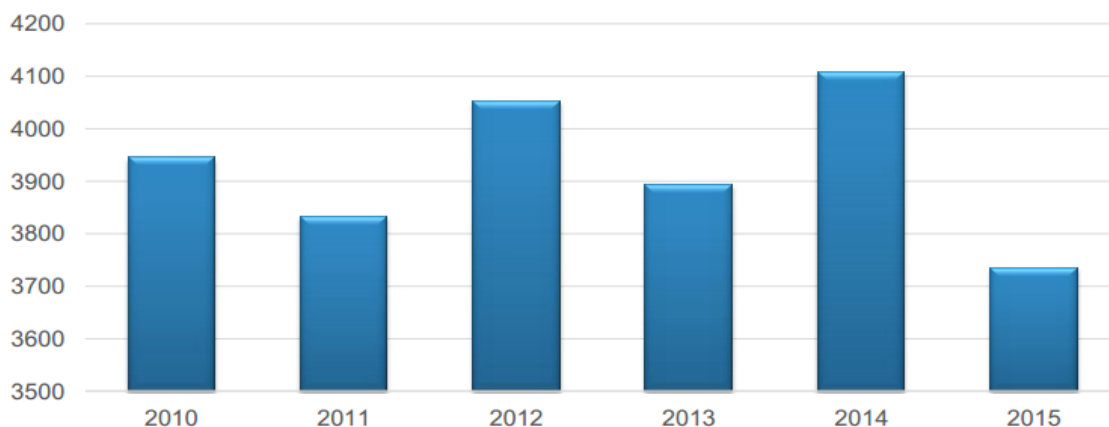
Graf 6 Porovnání počtu spáchaných trestných činů v letech 2010-2015



Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování autora, 2017

S poklesem celkového počtu spáchaných trestných činů v roce 2015 v rámci Olomouckého kraje koresponduje i pokles trestných činů v roce 2015 spáchaných recidivisty (viz graf č. 7).

Graf 7 Přehled počtu recidivistů páchajících trestnou činností v letech 2010-2015

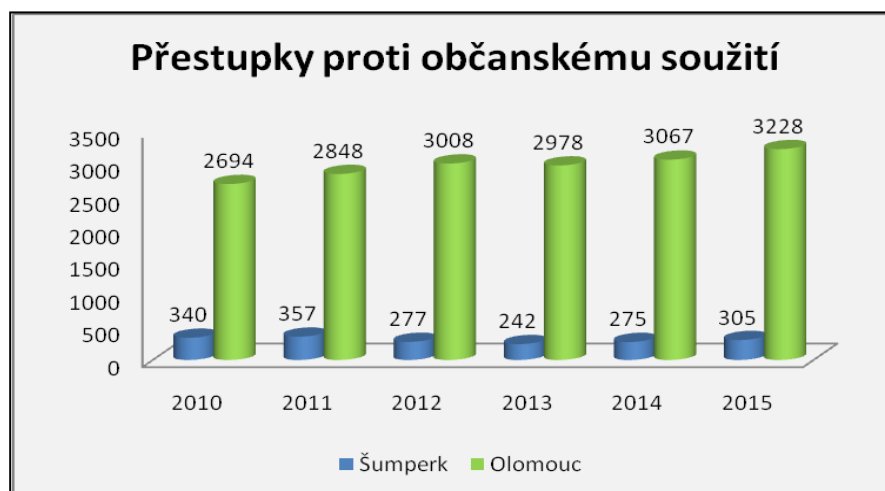


Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování autora, 2017

Z hlediska klasifikace zjištěných trestných činů v Olomouckém kraji nejvyšší procento zaujímala obecná kriminalita (67,5 %), v rámci této představovaly krádeže prosté 38,4 % a krádeže vloupáním 20,3 %. Celkově bylo v kraji objasněno 6 812 trestných činů.

Jak je patrné z grafu č. 8, dochází v Olomouckém kraji od roku 2010 k neustálému nárůstu počtu spáchaných přestupků proti občanskému soužití. Výjimku tvoří pouze rok 2013, kdy došlo k mírnému poklesu evidovaných přestupků. V rámci města Šumperka byl výrazný pokles zaznamenán v roce 2012 a minimum v roce 2013, od této doby dochází k opětovnému nárůstu přestupků.

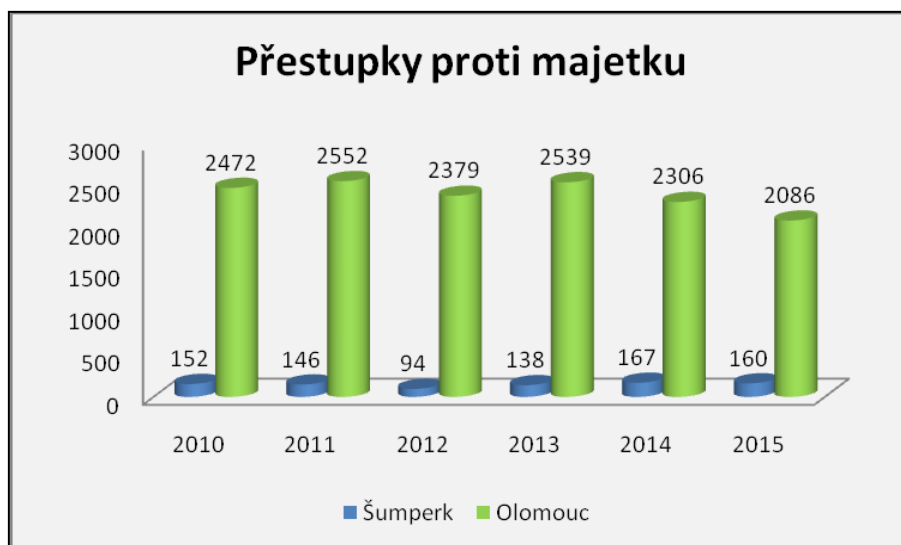
Graf 8 Porovnání spáchaných přestupků proti občanskému soužití na území Šumperka a Olomouckého kraje za období 2010-2015



Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování autora, 2017

V oblasti spáchaných přestupků proti majetku (graf č. 9) na území Olomouckého kraje došlo k výraznější změně až v roce 2015, kdy bylo zaznamenáno celkové minimum. Šumperk naopak zaznamenává v posledních dvou letech výrazný vzestup řešených přestupků proti majetku.

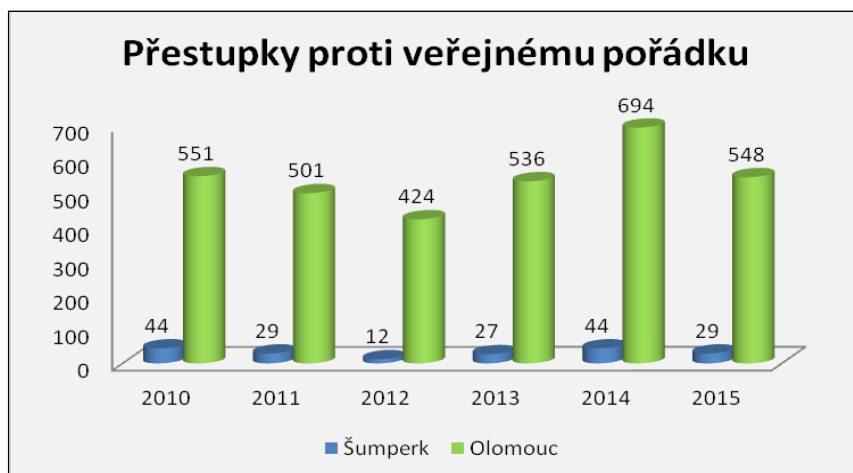
Graf 9 Porovnání spáchaných přestupky proti majetku na území Šumperka a Olomouckého kraje za období 2010-2015



Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování autora, 2017

V případě přestupků proti veřejnému pořádku bylo dle grafu č. 10 minimum pro obě území shodně zaznamenáno v roce 2012. Maximální hodnota pro Olomoucký kraj a v rámci něj i pro Šumperk byla opět zaznamenána ve stejném roce – 2014. V roce 2015 lze konstatovat, že došlo k výraznějšímu poklesu.

Graf 10 Porovnání spáchaných přestupky proti veřejnému pořádku na území Šumperka a Olomouckého kraje za období 2010-2015

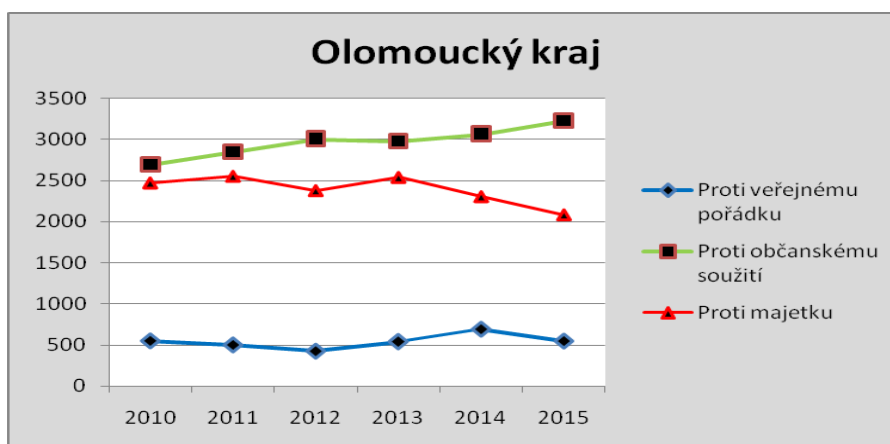


Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování autora, 2017

4.3.1 Statistický přehled vybraných přestupků řešených v Olomouckém kraji

Následující graf č. 11 znázorňuje číselné vyjádření spáchaných přestupků v období 2010 až 2015 v Olomouckém kraji. Jde o přestupky proti veřejnému pořádku, přestupky proti občanskému soužití a také přestupky proti majetku. Z grafu je patrné, že nejčastěji řešenými přestupky jsou přestupky proti občanskému soužití, hodnoty řešených bohužel dále narůstají. Můžeme vidět podobnost křivky přestupků proti majetku a přestupků proti veřejnému pořádku, které mají kromě roku 2014 podobné klesající a stoupající tendence. Přestupky proti veřejnému pořádku mají menší výkyvy hodnot v průběhu stanoveného období.

Graf 11 Olomoucký kraj – vybrané druhy přestupků řešené v období 2010-2016

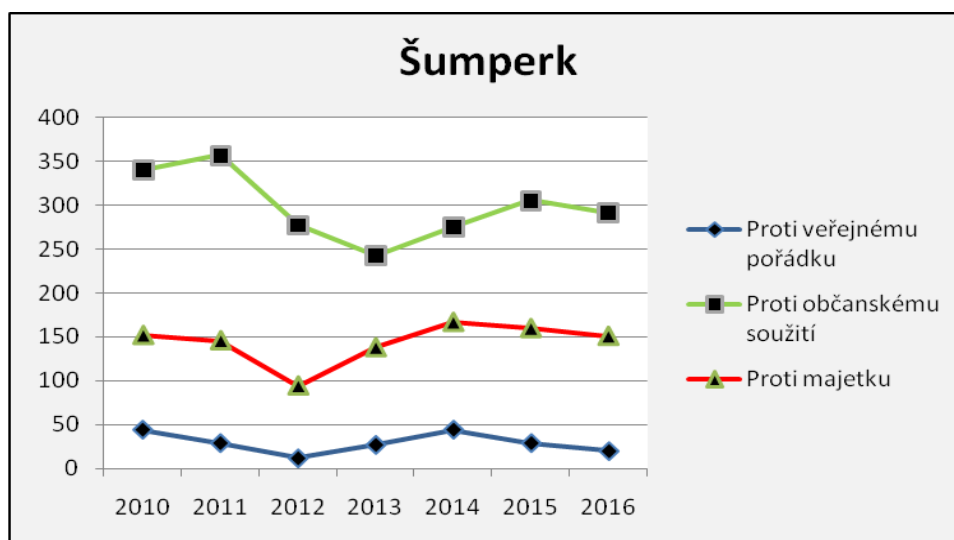


Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování autora, 2017

4.3.2 Statistický přehled vybraných přestupků řešených MÚ Šumperk

Vybrané přestupky spáchané v období od roku 2010 do roku 2016 na území města Šumperka znázorňuje následující graf č. 12. Z tohoto je patrné, že přestupky proti majetku a přestupky proti veřejnému pořádku spolu úzce souvisí. Nejnižší hodnoty obou zmíněných přestupků byly zaznamenány v roce 2012, kdy byl zaznamenán pokles v rámci celého Olomouckého kraje (viz graf. č. 11). Následně, v období 2013-2014, došlo k mírnému zvýšení řešených přestupků proti majetku a veřejnému pořádku (v roce 2014 i přestupků proti občanskému soužití), přičemž od roku 2015 až do současnosti je tendence křivky opět klesající. Přestupky proti občanskému soužití mají poněkud posunutou křivku. Celkově nejvyšší hodnota dosahuje hodnoty 357 řešených přestupků a to v roce 2011, naopak nejnižší hodnota byla zaznamenána v roce 2013. Od té doby až do roku 2015 docházelo k postupnému nárůstu případů.

Graf 12 Šumperk – vybrané druhy přestupků řešené v období 2010-2016



Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování autora, 2017

Tabulka 3 Statistické srovnání počtu přestupků dle počtu obyvatel

Rok	Počet obyvatel Ol. kraj	Počet obyvatel Šumperk	Počet přestupků Ol. Kraj	Počet přestupků Šumperk	Očekávaný počet přestupků v Šumperku	Δ Šumperk/Ol. kraj	Δ Šumperk/Ol. kraj v %
2010	641681	27337	5717	520	244	276	114%
2011	638638	27040	5901	513	250	263	105%
2012	637609	26870	5811	356	245	111	45%
2013	636356	26806	6053	392	255	137	54%
2014	635711	26697	6067	480	255	225	88%
2015	634718	26478	5862	476	245	231	95%

Zdroj: Český statistický úřad, podklady MěÚ Šumperk, vlastní zpracování autora, 2017

Dále byla provedena statistická analýza přestupků v Šumperku ve srovnání s Olomouckým krajem. Dle výsledků uvedených v tabulce č. 3⁴⁶ vychází, že počet přestupků na počet obyvatel v rámci Šumperka je vyšší než počet přestupků na počet obyvatel v rámci Olomouckého kraje, a to v nejvyšší hodnotě o 114 % a v nejnižší 45 %. Dle statistik Olomouckého kraje by počet přestupků v Šumperku měl být v průměrné výši 249, skutečnost však vykazovala 456 přestupků, tedy průměrně o 83 % více přestupků.

Vyjádření závislosti korelací⁴⁷ přináší pomocí měření síly vazby následující výsledky:

Mezi počtem obyvatel a počtem přestupků je vazba 0,35. To znamená, že za předpokladu, že se zvýší počet obyvatel, dojde ke zvýšení počtu přestupků. Dále byla měřena síla vazby mezi mírou nezaměstnanosti a mezi počty přestupků. Tato vazba činí 0,61. Opět jde tedy o kladný vztah, kdy při zvýšení jedné proměnné dojde ke zvýšení druhé proměnné. Mezi počty cizinců a mezi počty spáchaných přestupků je vazba -0,49. V tomto případě lze z dat usuzovat, že při zvýšení počtu cizinců v okrese nedojde ke zvýšení počtu přestupků.

⁴⁶ Sloupec "Počet přestupků Šumperk" byl očištěn o nápad přestupků z okolních obcí, se kterými má město Šumperk uzavřeny veřejnoprávní smlouvy, aby byl zachován správný přepočten na obyvatele

⁴⁷ Korelace - vyjadřuje statistickou závislost mezi 2 veličinami.

Tabulka 4 Regresní analýza

<i>Regresní statistika</i>					
Násobné R			0,892836328		
Hodnota spolehlivosti R			0,797156709		
Nastavená hodnota spolehlivosti R			0,492891773		
Chyba střední hodnoty			45,6154193		
Pozorování			6		
	<i>Rozdíl</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Významnost F</i>
Regrese	3	16354,46704	5451,489014	2,619942733	0,288269531
Rezidua	2	4161,532957	2080,766478		
Celkem	5	20516			

Pokud by bylo $F < 0,05$ model by byl vysvětlující. V našem případě je $F > 0,05$.

	<i>Koeficienty</i>	<i>Chyba stř. hod.</i>	<i>t Stat</i>	<i>Hodnota P</i>
Hranice	-5918,674269	2659,642601	-2,225364516	0,156007563
Počet obyvatel	0,180292893	0,091003282	1,981169137	0,18609028
Nezaměstnanost	-37,38442453	25,04160173	-1,492892705	0,274021619
Cizinci	1,540212972	1,628075953	0,946032628	0,443988849

Dostaneme rovnici regrese:

$$y = -5918,67 + 0,18 \text{ počet obyvatel} - 37,38 \text{ nezaměstnanost} + 1,54 \text{ cizinci}$$

Z uvedeného vyplývá, že s každým dalším nárůstem obyvatel stoupne počet přestupků o 0,18. S poklesem nezaměstnanosti klesne počet přestupků o 37,4 a s nárůstem počtu cizinců, stoupne počet přestupků o 1,54. Za splnění podmínky, že se ostatní faktory nezmění.

4.3.3 Změny vyvolané novelizací zákonem č. 204/2015 Sb.

Vzhledem k poklesu spáchané trestné činnosti na území celého Olomouckého kraje zahrnující i Šumperk, snížení počtu přestupků proti veřejnému pořádku, občanskému soužití i majetku, snížení trestné činnosti spáchané recidivisty lze usuzovat, že změny vyvolané novelizací zákona 204/2015 Sb. lze předběžně považovat za úspěšné. Pro celkové zhodnocení je však potřeba delší časový horizont sledování a více dat.

4.4 Finanční analýza přestupkového oddělení MÚ Šumperk

Do výkonu obce v rámci veřejné správy spadají správní řízení, vyřizování žádostí, vydávání osvědčení a další řada úkonů. Nejčastěji se obecní úřad řídí podle správního řádu a podle zákona o správních poplatcích.

Při ukládání sankce je poplatek zpravidla pevně stanoven sazebníkem zákona. Obce mohou být ovšem postaveny před rozhodnutí, zda účastník řízení uhradí i další náklady spjaté s prodlužováním nebo neplněním procesních povinností, dále s náklady vynaloženými na zajišťování přenesené působnosti obce nebo zda je možné účastníkovi řízení uložit pokutu za nevhodné chování v průběhu řízení. Na druhou stranu se musí na provoz přestupkového oddělení vynakládat spousta financí, neboť je zapotřebí kvalifikovaných pracovníků, prostor pro přestupkové oddělení a další náklady spojené s náročnou administrativou.

4.4.1 Náklady přestupkového oddělení

Rozpočet obce je využíván k hrazení závazků obce (plnění povinností uložených zákonem), výdaje na vlastní činnost obce v samostatné působnosti, výdaje spojené s výkonem státní správy, závazky vyplývající pro obec z uzavřených smluvních vztahů a další.⁴⁸

Přestupkové řízení je pro obec velmi nákladné, a to z hlediska mezd zaměstnanců a jejich zvyšování kvalifikace, nákladů na chod budovy a nezanedbatelné finanční prostředky jsou třeba vynaložit i v oblasti administrativy.

V tabulce č. 4 jsou uvedeny provozní náklady budovy přepočtené jednoho zaměstnance Městského úřadu Šumperk. Tyto náklady zahrnují: energie, náklady za služby spojené s chodem budovy ve, kterém sídlí přestupkové oddělení. Přestupkové oddělení má dlouhodobě 6 zaměstnanců s výjimkou roku 2014.

Výpočty byly provedeny následovně:

Celkové náklady budovy / počet zaměstnanců v budově x počet zaměstnanců přestupkového oddělení

⁴⁸ Zákon o přestupcích č. 250/2000 Sb., v platném znění, § 9

Tabulka 5 Náklady přestupkového oddělení MěÚ Šumperk v letech 2010 -2016

Provozní náklady budovy přestupkového oddělení				
	Celkové náklady (v Kč)	Počet zaměstnanců	Přestupkové odd.	Náklady přestupkového oddělení (v Kč)
2010	2 800 734	100	6	168 044
2011	2 529 485	100	6	151 769
2012	2 469 191	98	6	151 175
2013	2 156 225	100	6	129 374
2014	1 874 661	99	5	94 680
2015	2 135 057	100	6	128 103
2016	2 233 028	102	6	131 355

Zdroj: Podklady poskytnuté MěÚ Šumperk, vlastní zpracování autora, 2017

Dalším výdajem souvisejícím s přestupkovým řízením je vyřizování korespondence. Cena jednotlivých zásilek se liší dle druhu psaní a typu zaslání. Konkrétní rozpočet za jednotlivé roky pro město Šumperk je shrnut v tabulce č. 4.

Tabulka 6 Finanční analýza korespondence související s přestupkovým řízením MěÚ Šumperk v letech 2010-2016

Druh zásilky									
	obyč. Stan dard	cena [Kč]	obyč. psaní	cena [Kč]	doručenka standart	cena [Kč]	doporučená zásilka	cena [Kč]	celkem [Kč]
2010	98	931	5	67	2 574	125 096	228	12 745	138 839
2011	155	1 473	4	53	1 498	72 903	1 397	78 092	152 521
2012	156	1 482	4	53	1 923	93 458	232	12 969	107 962
2013	148	1 406	0	0	2 018	98 075	271	15 149	114 630
2014	111	1 055	1	13	2 027	98 512	249	13 919	229 183
2015	106	1 007	0	0	2 102	102 157	249	13 919	117 083
2016	95	903	51	678	1 870	90 882	214	11 963	104 425

Zdroj: Podklady poskytnuté MěÚ Šumperk, vlastní zpracování autora, 2017

Tabulka 7 Mzdové náklady přestupkového oddělení

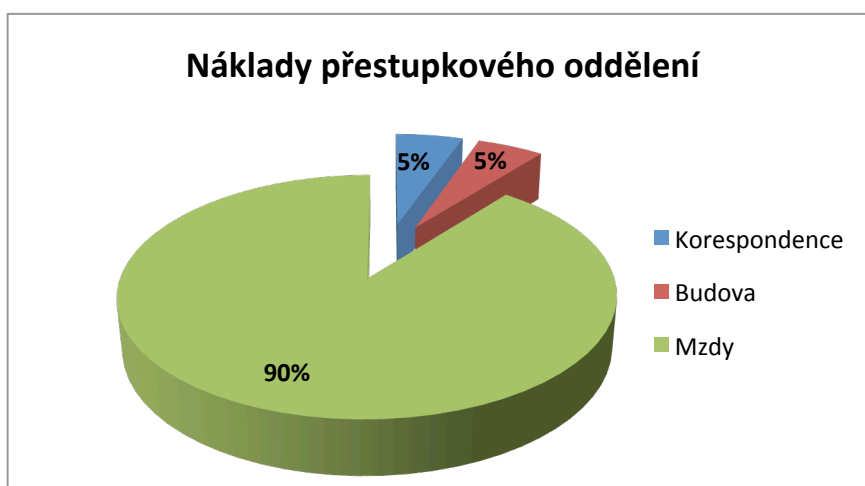
Mzdové náklady přestupkového oddělení		
	Počet zaměstnanců	Mzdové náklady (Kč)
2010	6	2 251 698
2011	6	2 340 035
2012	6	2 329 902
2013	6	2 398 324
2014	5	1 976 615
2015	6	2 397 730
2016	6	2 494 423

Zdroj: Podklady poskytnuté MěÚ Šumperk, vlastní zpracování autora, 2017

Tabulka č. 6 zachycuje mzdové náklady přestupkového oddělení, které má v počtu zaměstnanců až na rok 2014 stabilní počet. Ve sledovaném období je patrná progresa platových tarifů, kdy dochází k nárůstu mzdových nákladů.

Dle podílu jednotlivých nákladů na celkových nákladech tohoto oddělení je z grafu č. 13 patrné, že největší podíl zaujímají mzdové náklady s 90 %. Ostatní náklady nezaujímají podstatný podíl, a tudíž nemají až tak rozhodný vliv na celkovém hospodaření oddělení.

Graf 13 Náklady přestupkového oddělení MěÚ Šumperk

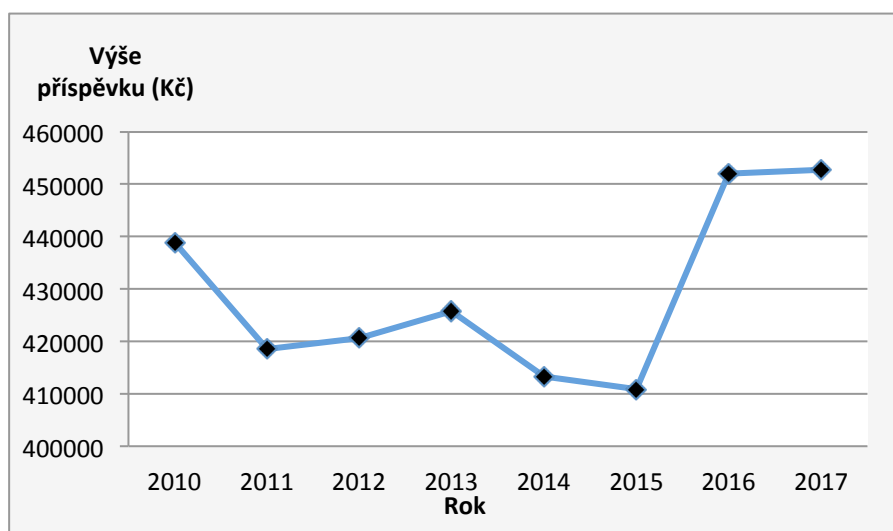


Zdroj: Podklady poskytnuté MěÚ Šumperk, vlastní zpracování autora, 2017

4.4.2 Výnosy přestupkového oddělení

Výnosy z pokut a správních poplatků jsou příjmem rozpočtu města. Za výkon předmětu smlouvy hradí okolní obce, se kterými má Šumperk sjednanou veřejnoprávní smlouvu, buď paušální poplatky městu Šumperk za každé pravomocné rozhodnutí, nebo paušální poplatek za osobu podle počtu obyvatel dané obce. Dle sdělení vedoucí odboru správního a vnitřních věcí, pod který je organizačně zařazeno přestupkové oddělení, Ing. Petry Štefečkové, bylo rozhodnuto, že Městský úřad Šumperk v budoucnu už nebude uzavírat smlouvy s paušálním poplatkem za pravomocné rozhodnutí, kterých je již uzavřeno minimum, ale pouze smlouvy s paušálním poplatkem za počet obyvatel dané obce, neboť je pro město výhodnější. Výše příjmů města Šumperk ve formě příspěvků od obcí v letech 2010–2017 ukazuje graf č. 14. Nárůst od roku 2016 je způsoben uzavřením dalších veřejnoprávních smluv.

Graf č. 14 Výše příspěvků od obcí z veřejnoprávních smluv



Zdroj: Podklady poskytnuté MěÚ Šumperk, vlastní zpracování autora, 2017

Pro obec jsou plánované příjmy nedílnou součástí, bez které se neobejde, a jsou použity na financování potřeb. Jednotlivé příjmy rozpočtu obce, s nimiž nakládají, jsou uvedeny v § 7 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Plánované a skutečné příjmy města Šumperk jsou uvedeny v tabulce č. 7 a dále z tabulky vyplývá, že příjmy přestupkového oddělení se na celkovém příjmu do rozpočtu města Šumperk podílejí téměř 0,1 %.

Tabulka 8 Plánovaný a skutečný rozpočet města Šumperk a podíl příjmů přestupkového odd. na skutečných příjmech v období 2010-2016

Příjmy města Šumperk v tis. Kč			Podíl příjmů přestupkového odd. na skutečných příjmech (v %)
Rok	Rozpočet	Skutečnost	
2010	846 068	804 708	0,06
2011	791 173	729 791	0,07
2012	494 500	505 869	0,1
2013	492 799	515 211	0,09
2014	486 535	518 885	0,09
2015	512 015	528 928	0,1
2016	523 586	555 101	0,1

Zdroj: Podklady poskytnuté MěÚ Šumperk, vlastní zpracování autora, 2017

Výnosy přestupkového oddělení spadají do nedaňových příjmů obcí. Mezi nedaňové příjmy rozpočtů obcí v ČR patří dále: příjmy z vlastního podnikání, užitelské poplatky, příjmy z vlastní správní činnosti, pokuty atd.⁴⁹ Oproti daňovým příjmům u nedaňových příjmů je možnost ovlivnit jejich výši.⁵⁰ Toto však neplatí pro výnosy přestupkového oddělení, které příliš ovlivnit nelze, pouze např. uzavřením dalších veřejnoprávních smluv, či spíše navýšit poplatků za projednání přestupku.

V případě finančních povinností ukládaných obcí je nutno zdůraznit, že platbu za provedené úkony lze požadovat pouze na základě zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích. Náhradu nákladů řízení či plnění jiných finančních povinností lze požadovat opět jen v případech stanovených zákonem (např. správní řád, zákony č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, zákon o přestupcích).

Při projednávání přestupků se postupuje obdobně jako při projednávání správního řízení, ale musí být brát na zřetel i zákon o přestupcích, ve kterém jsou zakotveny i náklady řízení (§ 79). Výše nákladů řízení je stanovena na 1000 Kč (vyhláška č. 231/1996 Sb., ve znění vyhlášky č. 340/2003 Sb.) Tato částka se zvyšuje o 1500 Kč v případě, že byl v řízení přibrán znalec, a v případě, že jde o znalce z oboru psychiatrie, zvyšuje se částka o 2500 Kč. Účastník řízení tedy může zaplatit max. 3500 Kč. V rámci řízení

⁴⁹ PEKOVÁ, Jitka., PILNÝ, Jaroslav., JETMAR, Marek. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. Praha: ASPI, a.s., 2005. 555 s. ISBN: 978-80-7357-351-5

⁵⁰ PROVAZNIKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. Praha: Grada Publishing, a. s., 2007. ISBN 978-80-247-2097-5.

o přestupku lze uložit povinnost nahradit škodu poškozené osobě. V takovém případě samozřejmě celá výše náhrady připadá poškozenému.

Podezřelému z přestupku nebo předvolané osobě je možno před zahájením řízení uložit pořádkovou pokutu až do výše 5000 Kč, a to v případě, že se na předvolání nedostaví nebo pokud odmítá podat vysvětlení (§ 60 odst. 2 zákona o přestupcích). Po zahájení řízení lze ukládat pořádkové pokuty až do výše 50 000 Kč, pokud se jedná o závažné ztěžování řízení (ruší pořádek, bez omluvy se nedostaví, zaviní nutnost odročení a opětovného předvolání svědků, neuposlechne pokynu úřední osoby atd.). U rozhodování ve věci pořádkových pokut je situace jednodušší než u rozhodování ve věci samotné, protože o porušení povinnosti nebývá pochyb. Obecnímu úřadu tak vznikají další náklady, které je ovšem značně problematické přesně vyčíslit. V případě odvolání, může dojít k dalšímu navýšení nákladů.

4.4.3 Rozpočtové určení výnosu pokut ukládaných obcemi

Podle ustanovení § 147 odst. 1 a 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, se na rozhodování obce o právech a povinnostech osob na úseku přenesené působnosti, není-li zákonem stanoveno jinak, vztahuje zákon o správním řízení. Obec vymáhá pokuty podle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

V ustanovení § 147 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, je uvedeno, že výnos pokut uložených obcí je příjmem obce, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Skutečné příjmy z pokut do rozpočtu města Šumperk jsou uvedeny v následující tabulce č. 8.

Tabulka 9 Výše příjmu města Šumperk z uložených pokut za období 2010-2016

Příjmy (z uložených pokut)	
Rok	Uhrazené pokuty v Kč
2010	61 164
2011	65 828
2012	60 166
2013	55 775
2014	73 363
2015	87 908
2016	108 386

Zdroj: Podklady poskytnuté MěÚ Šumperk, vlastní zpracování autora, 2017

Poplatek za přestupkové řízení hradí účastník řízení za předpokladu, že není osvobozen od jeho úhrady podle § 79 zákona o přestupcích. Poplatky za projednání přestupků v okrese Šumperk jsou shrnuty v tabulce č. 9.

Tabulka 10 Poplatky za projednávání přestupků MěÚ Šumperk v letech 2010-2016

Příjmy (poplatek za projednání přestupku)	
Rok	Náklady řízení v Kč
2010	40 941
2011	36 132
2012	29 536
2013	19 224
2014	23 989
2015	36 863
2016	39 402

Zdroj: Podklady poskytnuté MěÚ Šumperk, vlastní zpracování autora, 2017

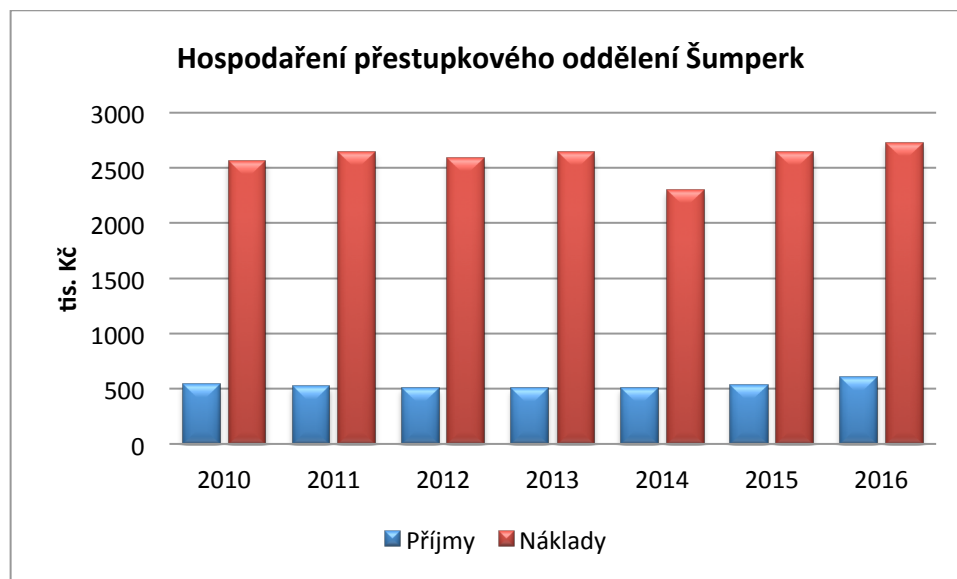
Celkové zhodnocení výnosů a nákladů přestupkového oddělení města Šumperk je shrnuto v tabulce č. 10 a vyobrazeno v grafu č. 14. Ve sledovaném období 2010-2016 byly vyhodnoceny příjmy vyplývající z veřejnoprávních smluv o přenesené působnosti okolních obcí (Obce), dále byly započítány poplatky od účastníků řízení (Poplatky) a posledním příjmem byl výnos z uložených pokut (Pokuty). Výdaje přestupkového řízení značně převyšují jeho příjmy a jsou mezi ně započítány: náklady na chod budovy (Budova), náklady na korespondenci (Korespondence) a nakonec nejvyšší položka a tou jsou náklady na mzdy zaměstnanců přestupkového oddělení (Mzdy).

Tabulka 11 Výnosy a náklady přestupkového odd. MěÚ Šumperk v období 2010- 2016

	Výnosy [Kč]			Náklady [Kč]			Celkem [Kč]
	Obce	Poplatky	Pokuty	Korespondence	Budova	Mzdy	
2010	438858	40941	61164	138839	168044	2251698	-2017618
2011	418492	36132	65828	152521	151769	2340035	-2123873
2012	420676	29536	60166	107962	151175	2329902	-2078661
2013	425718	19224	55775	114630	129374	2398324	-2141611
2014	413276	23989	73363	229183	94680	1976615	-1789850
2015	410888	36863	87908	117083	128103	2397730	-2107257
2016	451970	39402	108386	104425	131355	2494423	-2130445

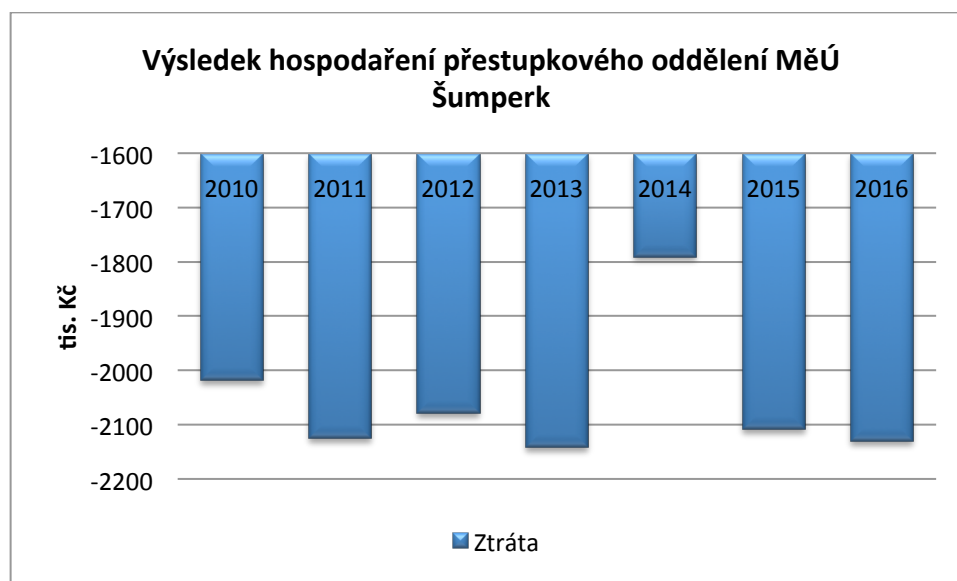
Zdroj: Podklady poskytnuté MěÚ Šumperk, vlastní zpracování autora, 2017

Graf 14 Hospodaření přestupkového oddělení MěÚ Šumperk



Zdroj: Podklady poskytnuté MěÚ Šumperk, vlastní zpracování autora, 2017

Graf 15 Výsledek hospodaření přestupkového oddělení MěÚ Šumperk



Zdroj: Podklady poskytnuté MěÚ Šumperk, vlastní zpracování autora, 2017

Na základě provedené finanční analýzy přestupkového oddělení lze konstatovat, že z hlediska posouzení finanční stránky se nejedná o rentabilní oblast, která by přinášela dodatečný přísun peněžních prostředků do rozpočtu města po úhradě všech jejích nákladů. Dle grafu č. 15 za sledované období 2010 až 2016 nedošlo v žádném roce ke kladnému výsledku hospodaření. Je zapotřebí brát v úvahu, že se jedná o nezbytný státní orgán, který

nemá za úkol kladně hospodařit, avšak tuto činnost musí provádět ze zákona. Nejedná se tedy o klasické tržně-ekonomické prostředí s cílem dosáhnout zisk.

4.4.4 Zhodnocení dopadů vyvolaných právní úpravou zák. č. 204/2015 Sb.

Novelizace zákonem č. 204/2015 Sb. přinesla změny, které se z ekonomického hlediska týkají především zvýšení hranice ukládaných pokut za přestupky. Zároveň však přináší i změny na úrovni projednávání recidivy a díky nově zavedenému rejstříku se zdá být toto projednávání efektivnější. Vzhledem k úpravám v zákoně, kdy dochází ke sloučení několika přestupkových řízení v jedno, tedy může z finančního hlediska dojít ke snížení administrativního zatížení a tím i ke snížení nákladů na korespondenci. Po nabití účinnosti změn v zákoně můžeme v roce 2016 pozorovat značné zvýšení příjmu z uložených pokut. Proti roku 2015, kdy činil příjem 87 908 Kč, v roce 2016 vzrostl na 108 386 Kč, což činí zvýšení o 23%. Změny v příjmech v podobě poplatků od účastníků řízení zaznamenaly navýšení (o 6,8 %), stejně jako příjmy od okolních obcí (o 9,9 %). Předpokládané snížení nákladů na korespondenci se potvrdilo (-12,1%). Došlo ovšem k nárůstu nákladů na oddělení přestupkového řízení a především nákladů na mzdy zaměstnanců. V celkovém souhrnu přestupkového oddělení Šumperk tedy nedošlo k výrazným změnám a oddělení nelze považovat za výdělečné.

5 Výsledky a diskuze

Město Šumperk se dlouhodobě potýká s vysokou mírou kriminality na svém území. Strážníci Městské policie Šumperk každoročně řeší kolem 6 000 případů, z čehož 30 % tvoří právě přestupky. Jednou z hlavních příčin kriminality Šumperka je geografická poloha a odlehlost značného množství objektů, dále dochází ke zhoršující se sociální a ekonomické situaci obyvatel, s čímž souvisí zejména páchaní protiprávních činů majetkového charakteru, které dlouhodobě tvoří cca polovinu z celkové kriminality. Při porovnání počtu spáchaných přestupků proti majetku řešených na území města Šumperk a Olomouckého kraje za období 2010-2015 zjistíme, že v Olomouckém kraji dochází v posledních letech k výraznému poklesu, toto však neplatí pro město Šumperk. Tento problém potvrzují i výsledky statistického zpracování dat, když bylo v Šumperku za sledované období v průměrné výši spácháno každý rok o 83 % přestupků více, než představuje poměr přestupků na počet obyvatel v rámci celého Olomouckého kraje. Tuto situaci si lze vysvětlovat i problematikou vysoké nezaměstnanosti v okrese Šumperk, která ačkoliv v dlouhodobém měřítku klesá, dosahuje i tak podíl nezaměstnaných osob hodnoty 6,2 %. Za negativní faktory přispívající k vysoké trestné činnosti ve zkoumané lokalitě lze považovat také množství cizinců. Ani velké množství sociálně slabších jedinců nebo osob závislých na omamných či psychotropních látkách opět ke snížení kriminality v oblasti nevede. Taková situace je často spjata i se zhoršenou výchovou dětí a špatným vtištěním vzorců chování. Vedle přestupků majetkového charakteru jsou dalšími nejčastěji řešenými přestupky proti občanskému soužití a proti veřejnému pořádku. Městská policie Šumperk se pravidelně podílí na zajišťování veřejného pořádku při kulturních, sportovních a společenských akcích. V roce 2014 byl zmodernizován městský kamerový systém, čímž došlo především ke zlepšení kvality pořízených záznamů. Právě v roce 2014 došlo ke značnému úbytku spáchaných přestupků proti veřejnému pořádku na území města Šumperk o 34,1 %. Novela zákona o přestupcích 204/2015 Sb. přinesla změny především v oblasti zvýšení hranice pokut a postihování recidivy. V případě přestupků proti občanskému soužití podle § 49 a přestupků proti majetku podle § 50 je recidiva posuzována ve vztahu k přestupkům podle stejného paragrafu a odstavce. V případě přestupků proti veřejnému pořádku podle § 47 se recidiva posuzuje vždy podle skutkové podstaty.

Z dotazníkového šetření, které proběhlo ve spolupráci s obcemi, které mají uzavřenou veřejnoprávní smlouvu o projednávání přestupků s městem Šumperk, vyplývá, že smlouva je pro obce výhodná ať z finančního nebo organizačního hlediska. Přestupkové oddělení Šumperka disponuje kvalifikovanými pracovníky a obce jako další výhody uváděly zjednodušení administrativy, efektivnost, optimální výše nákladů a nakonec i nezaujatost při řešení přestupků spoluobčanů.

V rámci provedeného strukturovaného rozhovoru byl do práce vnesen pohled z praxe, neboť jedna věc je zakotvit změnu do zákona a druhá věc je, jakým způsobem se s touto změnou poperou úředníci při aplikaci zákona, když existují i případy, kdy nemají k dispozici žádnou metodickou pomůcku. Další nedostatek v přestupkovém řízení se týká práv obviněného z přestupku, který má obdobná práva jako obviněný z trestného činu. A to právo odepřít výpověď, jak vyplývá z hlavy páté, čl. 40 odstavec 4 Listiny základních práv a svobod, nemusí aktivně spolupracovat se správním orgánem a není ani povinen vypovídat pravdivě (na rozdíl např. od svědka). Dále může v souvislosti s právem na spravedlivý proces navrhopvat výslechy svědků a správní orgán je nesmí dopředu hodnotit jako bezcenné a tento důkaz neprovést z důvodu účelovosti pro např. přátelský vztah svědka a obviněného (dle čl. 6 odst. 3 písm. d) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod), čímž lze opět řízení ze strany obviněného protahovat.

Podle analýzy výnosů a nákladů přestupkového oddělení Šumperk lze konstatovat, že nová právní úprava by mohla částečně finanční stránku přestupkového oddělení zlepšit, ale nelze očekávat výrazný posun, když na základě realizovaného rozhovoru s Mgr. Protivánkovou mohu konstatovat, že např. zpřísnění postihu recidivy nezpůsobí z finančního hlediska výrazné zlepšení, neboť recidivy se ve většině případů dopouští sociálně slabí jedinci, u kterých je vymáhání pokuty problematické a finančně nákladné. Dále jsem zjistila, že největší finanční zátěž představují náklady na mzdy kvalifikovaných zaměstnanců. Pokud bychom šli dále do podrobnějšího zkoumání, zjistíme, že „ztráta“ jako výsledek hospodaření přestupkového oddělení MěÚ Šumperk by byla ještě vyšší, neboť agenda přestupkového oddělení je spjata s činností dalších oddělení úřadu či jinými úřady a bylo by tedy možné vyčíslit i jiné náklady (např. vymáhání pokut oddělením daní a vymáhání pohledávek, náklady za odvolací řízení apod.), než zkoumané v této práci. Přestupkové oddělení do rozpočtu města Šumperka přispívá pouze okolo 0,1 % z

jeho celkových příjmů. Z uvedeného vyplývá, že přestupkové oddělení je pro obec nutnou finanční zátěží.

Český statistický úřad publikoval demografické prognózy zabývající se nejen věkovým složením populace, ale i poklesem počtu obyvatel v Olomouckém kraji. Podle těchto prognóz dojde postupně k výraznému poklesu obyvatel o 12,4 %, tedy v roce 2050 se předpokládá, že bude v Olomouckém kraji žít pouze 564 000 obyvatel. Byla prokázána závislost mezi proměnnými, jako je počet obyvatel a počet spáchaných přestupků. V dalších letech lze tedy očekávat spíše klesající počty spáchané trestné činnosti, a to i díky zásluze dotačních programů na podporu prevence proti kriminalitě, zvýšení bezpečnosti na sportovních a kulturních akcích ve městě Šumperk, podpoře projektů začleňování menšinových příslušníků, vzdělávacích projektů pro děti a mnoho dalších, kterými se město Šumperk snaží nynější situaci řešit.

6 Závěr

Cílem mé diplomové práce bylo seznámení se s problematikou vybraných druhů přestupků, konkrétně přestupků proti majetku, přestupků proti veřejnému pořádku a přestupků proti občanskému soužití. Tyto a další přestupky upravuje v Českém právním řádu zákon o přestupcích. Vzhledem k omezenému rozsahu práce nebylo možno zabývat se všemi přestupky, které lze v této oblasti spáchat, ale pozornost byla soustředěna na ty, které jsou obecně páchány nejčastěji. V diplomové práci se zabývám obecnou charakteristikou a vymezením základních pojmů a znaků skutkových podstat vybraných přestupků, přičemž v krátkosti jsem zmínila i sankce a ochranná opatření. Rovněž jsem v krátkosti shrnula problematiku řízení o přestupcích.

Novelizace zákona o přestupcích značně zpřísňuje a zpřesňuje dosavadní zákon. Novým aspektem v přestupkovém řízení účinným od 1. října 2016 je rejstřík přestupků, který bude mít na přestupkové řízení a páchání přestupků zřejmě značný dopad. Dalšími důležitými a dle mého názoru přínosnými změnami jsou zpřísnění postihu recidivy, zavedení centrální evidence přestupků, která byla již dlouhou dobu velmi žádána, zvýšení sazeb u pokut a v neposlední řadě také prodloužení lhůty k projednání přestupku. Skutečný přínos těchto změn však zaznamená až dlouhodobá praxe.

V praktické části jsem identifikovala a statisticky zmapovala spáchané přestupky na území města Šumperka a provedla porovnání s Olomouckým krajem. Byla dokázána lineární závislost mezi počtem obyvatel a počtem přestupků. Dále jsem posoudila výnosy a náklady související s přestupkovým řízením, které Šumperk vykonává v rámci přenesené působnosti i za okolní obce, kdy jsem zjistila, že náklady na přestupkové oddělení vysoce převyšují jeho výnosy. I když došlo k navýšení pokut ukládaných za přestupky, nemohou tyto společně s náklady řízení nikdy pokrýt skutečné náklady obce na projednání přestupků.

Na základě výše uvedeného mám za to, že stanovené cíle diplomové práce jsem splnila.

7 Seznam použité literatury

- ČERVENÝ, Zdeněk. ŠLAUF, Václav. Přestupkové právo: komentář k zákonu o přestupcích včetně textu souvisejících předpisů. 8. vydání. Praha: Linde Praha, a.s., 2001, ISBN 80-7201-316-5
- ČERVENÝ, Zdeněk. ŠLAUF, Václav. Přestupkové právo. Přestupkové právo. Komentář k zákonu o přestupcích. Linde. Praha. 2004. ISBN 80-7201-508-7
- DRAŠTÍK, Antonín, et al. Přehled judikatury. Trestné činy proti majetku - zpronevěra. Praha: ASPI Publishing, 2003, ISBN 80-86395-51-0.
- HENDRYCH, Dušan, et al. Správní právo. 7. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-049-2
- JELÍNEK, Jiří. SOVÁK, Zdeněk. Trestní zákon, trestní řád: Poznámkové vydání s judikaturou. 16. vydání. Praha: Linde Praha, a.s., 2001, ISBN 80-7201-304-1
- JELÍNEK, Jiří. Trestní právo hmotné, 5. Doplněné vydání Sagit, 2016., ISBN 978-80-7502-120-5
- JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář. 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 2011, ISBN 978-80-7400-355-4
- JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář. 2. vyd. Praha: C.H.Beck, 2013, ISBN 9788074005015
- MATES, Pavel, et al. Základy správního práva trestního. 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008, ISBN 8071798064
- MATES, Pavel, et al. Základy správního práva trestního. 5. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-357-8
- PEKOVÁ, Jitka., PILNÝ, Jaroslav., JETMAR, Marek. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. Praha: ASPI, a.s., 2005. 555 s. ISBN: 978-80-7357-351-5
- POMAHAČ, Radek., PRŮCHA, Petr. Lexikon – správní právo. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2002, ISBN 80-7208-314-7
- PRÁŠKOVÁ, Helena. Správní delikty právnických osob. AUC- Iuridica. č. 4-5. Praha. 1992, ISSN 0323-0619
- PRÁŠKOVÁ, Helena, Správní právo. Obecná část. 7. vydání, Praha: C.H.Beck 2009, ISBN 978-80-7400-049-2
- PRÁŠKOVÁ, Helena. Základy odpovědnosti za správní delikty. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, 446 s. ISBN 9788074004568

- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. Praha: Grada Publishing, a. s., 2007. ISBN 978-80-247-2097-5
- SLÁDEČEK, Vladimír. Obecné správní právo. 1. vyd. Praha: ASPI, 2004, 379 s. ISBN 8073570602
- SLÁDEČEK, Vladimír. Obecné správní právo. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 500 s. ISBN 978-80-7478-002-8.
- SOLNAŘ, Vladimír. FENYK, Jaroslav. CÍSAŘOVÁ, D. Základy trestní odpovědnosti, LexisNexis, 2004, ISBN 8086199746
- STRAKOŠ, J. Zákon o přestupcích po novele – vybrané problémy (I.). Správní právo. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2016, roč. 49, č. 1. 64 s. ISSN 0139-6005
- ŠÁMAL, et al. Trestní zákoník I, Velký komentář, 7. vydání, C H Beck, 2013, str. 1259, ISBN 978-80-7400-428-5
- VEDRAL, Josef. Správní řád: Komentář. 1. vyd. Praha: Polygon, 2006, ISBN 80-7273-134-3
- VLČAN, Jozef.: Sborník praktických příkladů ke kvalifikaci trestných činů a přestupků, 2. vydání, Armex – TRIVIS, Praha, 1999, ISBN 8086244113

ELEKTRONICKÉ ZDROJE:

- epravo.cz Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/neurcite-pojmy-a-verejny-zajem-323.html>, staženo 28. 10. 2016
- Správa města Šumperk, dostupné z: <http://www.sumperk.cz/cs/sprava-mesta/odbory-mestskeho-uradu/odbor-spravni-a-vnitrich-veci.html>, staženo 1.2.2017
- Činnost Městské policie Šumperk v roce 2016, Dostupné z: <http://www.sumperk.cz/cs/periodicky-tisk/tisk-a-tiskove-zpravy/cinnost-mestske-policie-sumperk> . Staženo dne 7.3.2017
- Ministerstvo práce a sociálních věcí – nezaměstnanost. Dostupné z <http://Mpsv.cz>, staženo dne 7.2.2017
- Český statistický úřad. Dostupné z: <http://www.czso.cz>
- Ředitelství služby cizinecké policie. Dostupné z: <http://www-policie.cz/reditelstvi-sluzby-cizinecke-policie.html>, staženo dne 20.10.2016

PRÁVNÍ PŘEDPISY:

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů.

Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí a sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících č. 209/1992 Sb.

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 204/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve znění pozdějších předpisů.

8 Přílohy

Příloha č. 1 Mapa Olomouckého kraje



Zdroj: Český statistický úřad. Dostupný z:

<https://www.czso.cz/documents/10180/50418271/32019916m13.pdf/4e51ccfd-d7be-4cb4-8bc3-ebe34abdfad?version=1.1>

Příloha č. 2 – Seznam obcí mající uzavřenou veřejnoprávní smlouvu o projednávání přestupků s městem Šumperk

Obec	Úhrada dle smlouvy	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Bludov	17 Kč/obyv.	53 635 Kč	54 077 Kč	53 550 Kč	53 159 Kč	52 989 Kč	53 210 Kč	52 717 Kč	52 581 Kč
Bohutín	17 Kč/obyv.	13 787 Kč	13 753 Kč	13 753 Kč	13 447 Kč	13 311 Kč	13 124 Kč	12 784 Kč	12 818 Kč
Bratrušov	17 Kč/obyv.	9 741 Kč	9 741 Kč	9 962 Kč	10 744 Kč	10 761 Kč	10 693 Kč	10 761 Kč	10 523 Kč
Bušín	17 Kč/obyv.	7 293 Kč	7 327 Kč	7 140 Kč	7 021 Kč	6 953 Kč	6 953 Kč	6 817 Kč	6 715 Kč
Dlouhomilov	1000 Kč/přestupek	4 000 Kč	0 Kč	2 000 Kč	7 000 Kč	1 000 Kč	3 000 Kč	10 000 Kč	4 000 Kč
Dolní Studénky	17 Kč/obyv.	22 440 Kč	x	x	x	x	x	x	x
Hraběšice	17 Kč/obyv.	2 074 Kč	2 142 Kč	2 176 Kč	2 431 Kč	2 482 Kč	2 448 Kč	2 584 Kč	2 550 Kč
Hrabišín	1000 Kč/přestupek	9 000 Kč	13 000 Kč	13 000 Kč	14 000 Kč	12 000 Kč	3 000 Kč	8 000 Kč	4 000 Kč
Chromeč	1000 Kč/přestupek	3 000 Kč	3 000 Kč	4 000 Kč	6 000 Kč	2 000 Kč	0 Kč	0 Kč	4 000 Kč
Jakubovice	17 Kč/obyv.	3 123 Kč	3 315 Kč	3 315 Kč	3 434 Kč	3 519 Kč	3 468 Kč	3 417 Kč	3 451 Kč
Janoušov	17 Kč/obyv.	833 Kč	867 Kč	850 Kč	867 Kč	833 Kč	816 Kč	782 Kč	731 Kč
Libina	17 Kč/obyv.	59 330 Kč	59 602 Kč	60 265 Kč	59 075 Kč	58 871 Kč	58 429 Kč	57 902 Kč	57 171 Kč
Loučná n.Desnou	17 Kč/obyv.	31 161 Kč	30 753 Kč	30 243 Kč	29 393 Kč	29 172 Kč	28 305 Kč	28 237 Kč	27 880 Kč
Písařov	17 Kč/obyv.	11 832 Kč	12 087 Kč	11 917 Kč	11 985 Kč	12 223 Kč	12 376 Kč	12 308 Kč	12 308 Kč
Oskava	17 Kč/obyv.	x	x	x	x	x	5 439 Kč	23 154 Kč	22 559 Kč
Rapotín	17 Kč/obyv.	55 403 Kč	55 284 Kč	54 774 Kč	55 012 Kč	54 910 Kč	55 046 Kč	54 621 Kč	54 978 Kč
Rejchartice	17 Kč/obyv.	3 213 Kč	3 264 Kč	3 264 Kč	3 193 Kč	3 264 Kč	3 230 Kč	3 213 Kč	3 179 Kč
Ruda n.Mor.	17 Kč/obyv.	44 166 Kč	45 067 Kč	45 271 Kč	43 826 Kč	43 843 Kč	43 911 Kč	43 707 Kč	43 996 Kč
Sudkov	17 Kč/obyv.	19 703 Kč	19 652 Kč	19 465 Kč	19 159 Kč	19 091 Kč	19 227 Kč	19 278 Kč	19 210 Kč
Sobotín	17 Kč/obyv.	x	x	x	x	x	x	12 353 Kč	20 366 Kč
Šléglov	17 Kč/obyv.	527 Kč	544 Kč	578 Kč	629 Kč	612 Kč	663 Kč	782 Kč	731 Kč
Velké Losiny	17 Kč/obyv.	47 651 Kč	47 005 Kč	46 716 Kč	46 308 Kč	45 780 Kč	45 356 Kč	44 931 Kč	45 118 Kč
Vernířovice	17 Kč/obyv.	x	x	x	x	x	2 073 Kč	3 621 Kč	3 706 Kč
Vikýřovice	17 Kč/obyv.	36 856 Kč	38 012 Kč	38 437 Kč	39 032 Kč	39 780 Kč	40 120 Kč	40 001 Kč	40 171 Kč
Celkem		438 858 Kč	418 492 Kč	420 676 Kč	425 718 Kč	413 276 Kč	410 888 Kč	451 970 Kč	452 742 Kč

Zdroj: Podklady MěÚ Šumperk, vlastní zpracování autora, 2017

Dotazník

Veřejnoprávní smlouva o projednávání přestupků s městem Šumperk

1) Název obce:.....

2) Smlouva na dobu: *určitou *neurčitou

3) Druh paušálního poplatku: *Kč/ Osobu *Kč/přestupek

*Nehodící se škrtněte

4) Jak byste hodnotili vaši spokojenost s touto smlouvou?

A) Velmi spokojeni B) Spokojeni C) Neutrální postoj D) Nespokojeni E) Velmi nespokojeni

Odůvodnění:.....

.....

.....5) Jak byste hodnotili efektivitu uzavření smlouvy?

A) Velmi spokojeni B) Spokojeni C) Neutrální postoj D) Nespokojeni E) Velmi

nespokojeni

Odůvodnění:.....

.....

6) Vyhovuje vám druh paušálního poplatku?

A) Ano B) Ne

7) Vyhovuje vám výše paušálního poplatku?

A) Ano B) Ne

8) Spatřujete pro vaši obec v uzavření veřejnoprávní smlouvy o projednávání přestupků výhody nebo nevýhody?

A) Výhody

V tom případě uveďte jaké:

.....

.....

.....

B) Nevýhody

V tom případě uveďte jaké:

.....

.....

.....

9) Máte v současné době uzavřenou i jinou veřejnoprávní smlouvu?

A) Ano B) Ne

Jakou:

.....

Postup policisty před uložením blokové pokuty v případě spáchání přestupku proti veřejnému pořádku dle § 47 odst. 1, proti občanskému soužití dle § 49 nebo proti majetku dle § 50 po 1.10.2016

Jsou-li dány důvody pro projednání přestupku podle § 47 odst. 1, § 49 nebo § 50 zák. č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZP“) na místě, formou blokového řízení podle ust. § 84 odst. 1 ZP (*tzn. přestupek je spolehlivě zjištěn, nestačí domluva a obviněný z přestupku je ochoten pokutu zaplatit*), **je s účinností od 1.10.2016 podle ust. § 69 ZP povinností policisty** před rozhodnutím o uložení pokuty v blokovém řízení opatřit si opis z evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů, aby ověřil nejedná-li se o opakované (recidivní) jednání pachatele přestupku.

Opakované spáchání přestupku (recidiva) se prověřuje pouze v souvislosti se spácháním přestupků:

- ✓ proti veřejnému pořádku dle § 47 odst. 1 ZP (*nikoliv v případě přestupku dle § 47 odst. 2 ZP*)
- ✓ proti občanskému soužití dle § 49 ZP
- ✓ proti majetku dle § 50 ZP

Co se rozumí opakovaným spácháním přestupku (recidivou)?

- ☞ **Pachatel přestupku podle § 47/1 ZP se OPAKOVANĚ dopustil přestupku tehdy, pokud spáchal stejný přestupek** (tzn. přestupek v členění / skupině podle § 47/4 ZP), za který byl v **posledních 12 měsících pravomocně** (rozhodnutím, příkazem, blokovou pokutou) **uznán vinným**.
- ☞ **Pachatel přestupku podle § 49 nebo § 50 ZP se OPAKOVANĚ dopustil přestupku tehdy, pokud spáchal stejný přestupek** (tedy přestupek podle stejného paragrafu a téhož odstavce), za který byl v **posledních 12 měsících pravomocně** (rozhodnutím, příkazem, blokovou pokutou) **uznán vinným**.

Bude-li z opisu z evidence přestupků vedeného Rejstříkem trestů zjištěno, že pachatel přestupku podle § 47 odst. 1, § 49 nebo § 50 ZP se přestupku dopustil opakovaně, **NELZE** podle ust. § 84 odst. 4 ZP **BLOKOVOU POKUTU NA MÍSTĚ ULOŽIT** a policista je povinen přestupek podle § 58 ZP oznámit příslušnému správnímu orgánu.

§ 47
Přestupky proti veřejnému pořádku

(1) Přestupku se dopustí ten, kdo

- a) *neuposlechne výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci,*
- b) *maří vykázaní z obydlí provedené podle jiného právního předpisu nebo rozhodnutí soudu o předběžném opatření podle zákona o zvláštních řízeních soudních, kterým se ukládá povinnost dočasně opustit společné obydlí a jeho bezprostřední okolí a zdržet se vstupu do něj nebo povinnost zdržet se styku s ohroženou osobou a navazování kontaktů s ní,*
- c) *poruší noční klid,*
- d) *vzbudí veřejné pohoršení,*
- f) *poruší podmínky uložené na ochranu veřejného pořádku při konání sportovních, kulturních a jiných společenských akcí anebo v místech určených k rekreaci nebo turistice,*
- g) *cestou na organizované sportovní utkání, v místě takového*

stejně
přestupky

- e) *znečistí veřejné prostranství, veřejně přístupný objekt nebo veřejně prospěšné zařízení anebo zanedbá povinnost úklidu veřejného prostranství,*

stejně
přestupky

- h) *poškodí nebo neoprávněně zabere veřejné prostranství, veřejně přístupný objekt nebo veřejně prospěšné zařízení, jde-li o případy, které nelze postihnout podle jiných zákonů, nebo*
- i) *neoprávněně založí skládku nebo odkládá odpadky nebo*

stejně
přestupky

§ 49
Přestupky proti občanskému soužití

- (1) Přestupku se dopustí ten, kdo*
- a) *jinému ublíží na cti tím, že ho urazí nebo vydá v posměch, nebo*

stejně
přestupky

- (2) Přestupku se dopustí ten, kdo úmyslně naruší občanské soužití tím, že*
- a) *jinému vyhrožuje újmou na zdraví,*
 - b) *jiného nepravdivě obviní z přestupku,*
 - c) *se vůči jinému dopustí schválnosti, nebo*
 - d) *se vůči jinému dopustí jiného hrubého jednání*

stejně
přestupky

- (3) Přestupku se dále dopustí ten, kdo**
- omezuje nebo znemožňuje příslušníku národnostní menšiny výkon práv příslušníků národnostních menšin, nebo
 - způsobí jinému újmu pro jeho příslušnost k národnostní menšině nebo pro jeho etnický původ, pro jeho rasu, barvu pleti, pohlaví, sexuální orientaci, jazyk, víru nebo náboženství, věk, zdravotní postižení, pro jeho politické nebo jiné smýšlení, členství nebo činnost v politických stranách nebo politických hnutích, odborových organizacích nebo jiných sdruženích, pro jeho sociální

stejně
přestupky

§ 50 Přestupky proti majetku

- (1) Přestupku se dopustí ten, kdo úmyslně způsobí škodu na cizím majetku**
- krádeží,
 - zpronevěrou,
 - podvodem, nebo
 - zničením nebo poškozením věci z takového majetku.

stejně
přestupky

- (2) Přestupku se dopustí ten, kdo úmyslně**
- neoprávněně užívá cizí majetek,
 - přisvojí si cizí věc nálezem nebo jinak bez přivolení oprávněné osoby, nebo
 - ukryje nebo na sebe nebo na jiného převede věc, která byla získána přestupkem spáchaným jinou osobou, nebo to, co za takovou věc bylo opatřeno.


stejně
přestupky

- bylo-li z opisu z evidence přestupků zjištěno, že pachatel byl pravomocně uznán vinným z přestupku dle § 47 odst. 1 písm. a) ZP a v jednoroční lhůtě se dopustil dalšího přestupku např. dle § 47 odst. 1 písm. c) ZP → jedná se o opakovaný přestupek → **NELZE jej projednat v blokovém řízení**
- bylo-li z opisu z evidence přestupků zjištěno, že pachatel byl pravomocně uznán vinným z přestupku dle § 47 odst. 1 písm. a) ZP a v jednoroční lhůtě se dopustil dalšího přestupku např. dle § 47 odst. 2 ZP → nejedná se o opakovaný přestupek → **LZE jej projednat v blokovém řízení**
- bylo-li z opisu z evidence přestupků zjištěno, že pachatel byl pravomocně uznán vinným z přestupku dle § 47 odst. 1 písm. a) ZP a v jednoroční lhůtě se dopustil dalšího přestupku např. dle § 47 odst. 1 písm. i) ZP → nejedná se o opakovaný přestupek → **LZE jej projednat v blokovém řízení**

- *bylo-li z opisu z evidence přestupků zjištěno, že pachatel byl pravomocně uznán vinným z přestupku dle § 49 odst. 1 písm. a) ZP a v jednoroční lhůtě se dopustil dalšího přestupku např. dle § 49 odst. 1 písm. b) ZP → jedná se o opakovaný přestupek → **NELZE jej projednat v blokovém řízení***
- *bylo-li z opisu z evidence přestupků zjištěno, že pachatel byl pravomocně uznán vinným z přestupku dle § 49 odst. 1 písm. a) ZP a v jednoroční lhůtě se dopustil dalšího přestupku např. dle § 49 odst. 2 nebo 3 ZP → nejedná se o opakovaný přestupek → **LZE jej projednat v blokovém řízení***
- *bylo-li z opisu z evidence přestupků zjištěno, že pachatel byl pravomocně uznán vinným z přestupku dle § 50 odst. 1 písm. a) ZP a v jednoroční lhůtě se dopustil dalšího přestupku např. dle § 50 odst. 1 písm. c) ZP → jedná se o opakovaný přestupek → **NELZE jej projednat v blokovém řízení***
- *bylo-li z opisu z evidence přestupků zjištěno, že pachatel byl pravomocně uznán vinným z přestupku dle § 50 odst. 1 písm. a) ZP a v jednoroční lhůtě se dopustil dalšího přestupku např. dle § 50 odst. 2 nebo 3 ZP → nejedná se o opakovaný přestupek → **LZE jej projednat v blokovém řízení***
- *bylo-li z opisu z evidence přestupků zjištěno, že pachatel byl pravomocně uznán vinným z přestupku dle § 47 odst. 1 ZP a v jednoroční lhůtě se dopustil dalšího přestupku např. dle § 49 nebo 50 ZP → nejedná se o opakovaný přestupek → **LZE jej projednat v blokovém řízení***

Vypracovala dne 13.9.2016

Mgr. Pavlína KROUPOVÁ
ved. odd. přestupků a voleb
správní odbor
Krajský úřad Libereckého kraje
pavlina.kroupova@kraj-lbc.cz

 485 226 434
739 541 623